

AVOCATUL POPORULUI

*BULETINUL INFORMATIV AL AVOCATULUI POPORULUI
2021*

CUPRINS

- 1. IMPLICAREA INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI ÎN VEDEREA RESPECTĂRII DISPOZIȚIILOR LEGII NR. 544/2001 PRIVIND LIBERUL ACCES LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC**
- 2. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN CRIZA MEDICAMENTULUI EUTHYROX**
- 3. FACILITĂȚI PRIVIND TRANSPORTUL PERSOANELOR CU HANDICAP**
- 4. CONDIȚIILE RĂSPUNDERII PENTRU FAPTA MINORULUI ȘI EFECTELE ACESTEIA**
- 5. NEREGULI IDENTIFICATE LA SPITALELE DIN BRAȘOV ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SECURITATEA LA INCENDIU**
- 6. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE**
- 7. CERTIFICATUL VERDE - NECESITATE SAU CONSTRÂNGERE**
- 8. CETĂȚENI INTELIGENȚI ȘI ADMINISTRAȚIE INTELIGENTĂ - ÎNTRE DREPTURI ȘI RESPONSABILITĂȚI**
- 9. ANUL 2021 PE SCURT**
- 10. FIȘE DE CAZ**
- cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului –
- 11. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE ȘI INTERNE, ÎN ANUL 2021**

Prezentul Buletin reflectă o parte din activitatea Avocatului Poporului în anul 2021. Ca și anul anterior, anul 2021 a fost un an plin de provocări, având în vedere pandemia de COVID-19. Pentru a ne adapta la noile cerințe dictate de pandemia care a generat temeri cu privire la sănătatea proprie și a celor din jur, siguranța locului de muncă, calitatea vieții și stabilitatea financiară atât la nivel personal, cât și profesional, am încercat pe cât posibil, să ne desfășurăm activitatea și în format online, ocazie cu care am continuat să implementăm regimul de telemuncă.

2021 - Un an al paradoxurilor

Pentru Avocatul Poporului, anul 2021 a fost un an al paradoxurilor. Pe de o parte, instituția, prin conducere și prin personalul său de execuție, a continuat cu consecvență să-și îndeplinească mandatul constituțional de apărător al drepturilor și libertăților. În ciuda pandemiei și a restricțiilor care au fost impuse pe întreg parcursul anului, au fost rezolvate **12692** de petiții, **1984** de sesizări din oficiu, au fost acordate **1835** audiențe, au fost efectuate **183** de anchete, astfel încât beneficiarii activității noastre să simtă prezența Avocatului Poporului alături de ei. Au fost, de asemenea, realizate **4** Rapoarte speciale, au fost formulate **11** sesizări către Curtea Constituțională, și au fost trimise către Înalta Curte de Casație și Justiție 2 solicitări de recursuri în anulare, din care a fost admis unul. O activitate chiar mai bogată decât în anii anteriori, din toate punctele de vedere.

Pe de altă parte, anul 2021 a fost pe cât de dur, pe atât de nedrept pentru instituția Avocatul Poporului din cauza declarațiilor și acțiunilor politicienilor din coaliția aflată la guvernare și a deciziilor

Parlamentului României de a respinge Rapoartele de activitate ale Avocatului Poporului pe anii 2018, 2019 și 2020 și de revocare a Avocatului Poporului.

Într-o acțiune fără precedent de la înființarea instituției, deranjați de demersurile Avocatului Poporului de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale, unii politicieni au pornit o campanie de denigrare a Avocatului Poporului, de amenințare cu revocarea, ajungând până acolo încât Prim-ministrul de la acea dată să declare că scopul câștigării alegerilor din decembrie 2020 ar fi fost realizarea unei majorități parlamentare care să revoce Avocatul Poporului.

Așa se face că la data de 25 mai 2021, Avocatul Poporului în funcție din iunie 2019 a fost chemat în fața Comisiilor juridice reunite ale Senatului și Camerei Deputaților pentru a prezenta Rapoartele de activitate ale instituției pe anii 2018, 2019, și 2020. Această solicitare a fost făcută în disprețul prevederii constituționale clare, privind prezentarea rapoartelor de activitate în Plenul reunit al Parlamentului. La finalul unei discuții de nici o oră, Comisiile reunite au votat respingerea celor trei rapoarte, procedură inexistentă în Constituție sau în Legea nr. 35/1997 de organizare a instituției.

De la acea dată, 25 mai și până la data 15 iunie, când rapoartele au fost respinse de Plenurile reunite ale Parlamentului, în spațiul public, în mass-media, prin nenumărate declarații ale unor politicieni, s-a acreditat ideea că instituția Avocatul Poporului nu a acționat conform legii, dimpotrivă, că nu și-a îndeplinit mandatul dat de Constituție.

Pe baza votului de respingere dat de Parlament, în aceeași seară a fost depusă o cerere de revocare a Avocatului Poporului, iar în ziua următoare, într-o procedură de urgență nejustificată de nimic, a avut loc revocarea. Întregul proces a durat mai puțin de 24 de ore, inclusiv publicarea în Monitorul Oficial a Hotărârii Parlamentului nr. 36/16.06.2021, prin care s-a dispus revocarea Avocatului Poporului.

Președintele Comisiei de la Veneția a reacționat, și în data de 17 iunie 2021, a trimis președinților celor două camere ale Parlamentului o scrisoare prin care a solicitat „bazele și elementele juridice” care au dus la demiterea Avocatului Poporului, catalogând-o ca o „decizie grea”.

Condițiile legitime pentru întreruperea mandatului unui Ombudsman sunt, clar stipulate de Principiile de la Veneția: «*11. Ombudsmanul poate fi revocat din funcție numai în conformitate cu o lista exhaustivă de condiții clare și rezonabile, definite de lege. Aceste condiții se referă numai la criteriile esențiale de „incapacitate” sau „incapacitate de a îndeplini atribuțiile”, „conduită necorespunzătoare” sau „culpă”, care trebuie interpretate îndeaproape. Majoritatea parlamentară necesară pentru revocarea din funcție a Ombudsmanului - chiar de către Parlament sau de către o instanță la cererea Parlamentului - trebuie să fie cel puțin egală cu, și de preferință mai mare decât cea stabilită pentru alegerea sa. Procedura de revocare este publică, transparentă și prevăzută de lege.*»

Decizia de revocare a fost atacată la Curtea Constituțională de un grup parlamentar. Prin Decizia nr. 455/29 iunie 2021, Curtea Constituțională a constatat că „*Hotărârea Parlamentului României nr. 36/2021 pentru revocarea doamnei Renate Weber din funcția de Avocat al Poporului încalcă dispozițiile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) care consacră principiul statului de drept și principiul legalității și al supremației Legii*

fundamentale, precum și dispozițiile art. 9 alin. (2) din Legea nr. 35/1997.” De asemenea, constatând că „actul de revocare, care constituie cauza de încetare a mandatului Avocatului Poporului, este neconstituțional” și că „acesta încetează să mai producă efecte juridice”, Curtea Constituțională a constatat și că de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial, Avocatul Poporului își reia calitatea „urmând a-și exercita mandatul constituțional pentru care a fost numită prin Hotărârea Parlamentului României nr. 18/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 524 din 26 iunie 2019.”

Dar dacă în ceea ce privește revocarea Avocatului Poporului, aceasta a fost declarată neconstituțională, nu același lucru s-a putut întâmpla și cu Hotărârea Parlamentului de respingere a celor trei Rapoarte de activitate, pentru că nu există nicio procedură legală prin care cineva să poată sesiza Curtea Constituțională sau o instanță de judecată pentru anularea acestei hotărâri a Parlamentului. Și nu există o astfel de procedură pentru că nici Constituția, nici Legea de organizare a Avocatului Poporului nu prevăd posibilitatea unui asemenea vot din partea Parlamentului, singura prevedere expresă fiind cea referitoare la **dezbaterea în ședința comună a celor două Camere.**

Din păcate, acest abuz flagrant al Parlamentului din vara anului 2021, total nedrept față de activitatea tuturor de la instituția Avocatul Poporului, nu a putut fi sancționat. Doar considerentele din Decizia nr. 455/2021 a Curții Constituționale au clarificat raporturile Parlamentului cu Avocatul Poporului:

„Analizând statutul *sui generis*, independent, al Avocatului Poporului, Curtea constată că în sarcina acestuia se naște obligația de transparență cu privire la activitatea desfășurată în scopul apărării drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile

publice. Această obligație se manifestă față de persoanele fizice/cetățeni/popor în numele cărora acționează, fiind inerentă răspunderii pe care o are față de aceștia. Prezentarea raportului privind activitatea Avocatului Poporului în fața Parlamentului nu este expresia controlului parlamentar autentic, care este exercitat asupra executivului (Guvern și celelalte organe ale administrației publice), întrucât nu derivă din raportul instituțional stabilit între o autoritate de control și o autoritate controlată, ci reprezintă modalitatea în care autoritatea națională care deține misiunea de a promova și de a apăra drepturile și libertățile persoanelor fizice informează poporul, prin intermediul "organului reprezentativ suprem", despre demersurile sale legale în raporturile cu autoritățile publice ale statului (...) Grație naturii juridice a instituției Avocatul Poporului, controlul parlamentar este unul difuz și nu permite injoncțiuni în activitatea acestei instituții. Așa fiind, Curtea constată că, față de normele constituționale și legale în vigoare, înaintarea către Parlament a raportului anual care vizează activitatea instituției pe un an calendaristic nu plasează instituția Avocatul Poporului sub un control parlamentar autentic, ci reprezintă un act de colaborare loială, întemeiat pe normele constituționale, între două autorități publice independente (...) De altfel, această concluzie este susținută și de dispozițiile art. 60 din Constituție, care, referindu-se la conținutul rapoartelor anuale - care "pot conține recomandări privind legislația sau măsuri de altă natură, pentru ocrotirea drepturilor și a libertăților cetățenilor" -, subliniază tocmai raportul de colaborare și dialog instituțional între cele două autorități sub aspectul politicilor legislative în materia drepturilor și libertăților omului."

Avocatul Poporului, conducerea instituției și personalul său, rămân hotărâți să continue mandatul încredințat și să apere drepturile și libertățile constituționale ale persoanelor.

Implicarea instituției Avocatul Poporului în vederea respectării dispozițiilor Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public

Biroul Teritorial Brașov s-a sesizat din oficiu, după primirea unei sesizări, prin care un petent reclama situația cu care s-au confruntat doi ziariști prezenți la o ședință a Consiliului Local Brașov, aceștia fiind pe punctul de a fi evacuați din sala de ședințe la solicitarea doamnei Flavia Boghiu, viceprimar, deși nu deranjau în niciun fel derularea ședinței, nu luau cuvântul, iar sala de ședințe era aproape goală.

Sub diferite titluri de presă, mai multe ziare locale au publicat informații despre situația celor doi jurnaliști prezenți la ședința Consiliului Local Brașov.

Conform informațiilor publicate în presă, în ședința de plen a Consiliului Local Brașov a fost înregistrată, luni, 4 octombrie, o premieră: viceprimarul Brașovului, Flavia Boghiu a solicitat ca doi reprezentanți ai unor instituții media să fie dați afară din sală. De fapt erau singurii reprezentanți ai mass media prezenți în sală, ceilalți fiind înscriși pe platforma online.

Astfel, doamna Flavia Boghiu, viceprimar, a sugerat că **cei doi jurnaliști aflați în sală să plece, pentru că "nu sunt consilieri locali și nici membri ai aparatului administrativ"**, și pentru că nu au depus o cerere, cu 24 de ore înainte, așa cum, în opinia domniei sale, prevede Regulamentul Consiliului Local.

Față de această solicitare, președintele de ședință **le-a solicitat celor doi oaspeți să părăsească sala sau să depună cerere pentru a lua cuvântul.**

În discuție a intervenit însă secretarul municipiului Brașov, Adriana Trandafir, care a explicat că, în fapt, articolul pe care viceprimarul l-a citat pentru a-și argumenta cererea de "evacuare" a celor două persoane din sală se referă la situațiile în care invitații doresc să ia cuvântul sau au diferite intervenții pe ordinea de zi. În acest sens, domnia sa a

precizat: *"Este vorba de luarea cuvântului. Ședințele sunt publice. Ei pot sta în sală, dar pentru a lua cuvântul ar fi trebuit să depună cereri"*.

Ziariștii brașoveni își exprimă nemulțumirea față evenimentele petrecute în cadrul ședinței Consiliului Local Brașov, susțin că materialele video nu se pot realiza prin participarea online la ședințe, și, în fapt, orice cetățean are acces liber la ședințele de consiliu local, iar presa de aceea există, pentru a-i reprezenta, a garanta transparența și liberul acces la informațiile publice.

În vederea soluționării acestei sesizări din oficiu au fost întreprinse demersuri la Primăria Municipiului Brașov, fiind solicitat un punct de vedere față de aspectele reclamate. De asemenea, s-au solicitat informații legate de măsurile dispuse pentru respectarea dispozițiilor legale care reglementează caracterul public al ședințelor consiliului local. Totodată, s-a solicitat comunicarea măsurilor dispuse în vederea respectării dispozițiilor art. 19 alin. (3) din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, conform cărora *"autoritățile publice care sunt obligate prin legea proprie de organizare și funcționare să desfășoare activități specifice în prezența publicului sunt obligate să permită accesul presei la acele activități (...)"*.

Primăria Municipiului Brașov ne-a comunicat următoarele:

- situația la care se face referire a avut loc în cadrul unei ședințe a Consiliului Local Brașov, condusă de către un președinte de ședință, ales de către plenul Consiliului Local;

- modul de desfășurare a ședințelor de Consiliul Local este reglementat de Codul Administrativ aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, art. 123, precum și prin Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Local, aprobat prin HCL nr. 612/2019, modificată și completată prin HCL nr. 67/2021.

Potrivit Codului Administrativ, art. 154 pct. (5), rolul primarului, în cadrul

ședințelor Consiliului Local, este de a participa și exprima punctul de vedere asupra tuturor problemelor înscrise pe ordinea de zi, precum și de a formula amendamente de fond sau formă asupra oricăror proiecte de hotărâri, inclusiv ale altor inițiatori, **și nu de a gestiona modul de desfășurare a acestor ședințe.**

Față de cele expuse, Avocatul Poporului a constatat următoarele:

Constituția României prevede în art. 31 că dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Asigurând dreptul la informație, Constituția stabilește obligații corelative în sarcina autorităților publice, între care și aceea de a informa corect cetățenii asupra problemelor de ordin public dar și de ordin personal.

Potrivit prevederilor art. 19 din Legea nr. 544/2001, **autoritățile și instituțiile publice nu pot interzice în nici un fel accesul mijloacelor de informare în masă la acțiunile publice organizate de acestea.** Același act normativ prevede la articol 19 alin. (3) că *"autoritățile publice care sunt obligate prin legea proprie de organizare și funcționare să desfășoare activități specifice în prezența publicului sunt obligate să permită accesul presei la acele activități (...)"*.

Conform art. 138 alin. (1) din Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, ședințele consiliului local sunt publice.

De asemenea, art. 26 alin. (2) lit. c) din Regulamentul de Organizare și Funcționare al Consiliului Local al Municipiului Brașov, aprobat prin Hotărârea Consiliului Local nr. 612/2019, prevede posibilitatea cetățenilor cu domiciliul sau reședința în unitatea administrativ-teritorială respectivă de a asista la ședințele consiliului local și/sau de a le urmări pe internet, în condițiile regulamentului de organizare și funcționare a consiliului local.

Totodată, art. 26 alin. (4) din Regulamentul de Organizare și Funcționare al Consiliului Local al Municipiului Brașov

prevede că: *"La lucrările consiliului local pot asista și lua cuvântul, fără drept de vot, prefectul, președintele consiliului județean sau reprezentanții acestora, (...) precum și alte persoane interesate, în condițiile prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare a consiliului local"*.

Potrivit prevederilor art. 30 din Hotărârea nr. 123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public existența acreditării se concretizează prin prezența fizică a jurnalistului la evenimentele publice.

De asemenea, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 consacră în art. 6 principiul legalității, potrivit căruia *"autoritățile și instituțiile administrației publice, precum și personalul acestora au obligația de a acționa cu respectarea prevederilor legale în vigoare și a tratatelor și a convențiilor internaționale la care România este parte"*.

Așadar, aceste dispoziții imperative trebuie cunoscute la nivelul reprezentanților autorităților publice locale, membrilor consiliului local, în vederea prevenirii încălcării și limitării caracterului public al ședințelor consiliului local, ședințe care reprezintă un element esențial în viața comunității.

Posibilitatea recunoscută de lege cetățenilor nu poate fi efectivă decât prin existența implicită a obligației corelative a consiliilor de a permite cetățenilor să asiste la ședințele lor sau de a le urmări pe internet, așa cum prevăd textele normative.

Drepturile reglementate în favoarea cetățenilor prin intermediul acestor texte de lege, în special cel prevăzut la art. 138 alin. (2) lit. c), nu trebuie supus unor limitări din varii motive, ci autoritățile locale trebuie să sprijine accesul cetățenilor la activitățile publice ale administrației, dreptul la participare, informare și transparentizare.

Rolul mijloacelor media este de a obține informații și de a le face să circule. Mass-media răspunde nevoii oamenilor de

comunicare, de implicare în comunitate, în viața politică, dar și în viața cotidiană.

Urmare problemelor identificate, a fost emisă **Recomandarea nr. 162/2021**, prin care Avocatul Poporului a dispus:

- diseminarea la nivelul conducerii autorității publice locale, precum și la nivelul membrilor Consiliului Local Brașov a informațiilor privind dispozițiile legale conform cărora autoritățile și instituțiile publice nu pot interzice în nici un fel accesul mijloacelor de informare în masă la acțiunile publice organizate de acestea, în scopul prevenirii unor limitări ce pot aduce atingere caracterului public al ședințelor consiliului local.

Primăria Municipiului Brașov ne-a comunicat următoarele:

- în ședința consiliului director, din data de 09.12.2021, directorii din cadrul primăriei, directorii serviciilor publice subordonate Consiliului Local și ai societăților și regiilor cu acționar/asociat Municipiul Brașov, au fost informați cu privire la obligativitatea asigurării accesului reprezentanților mijloacelor de informare în masă la acțiunile publice organizate de municipalitate.

- totodată, Secretarul General al Municipiului Brașov va informa consilierii locali cu privire la respectarea acestor prevederi.

*Cornelia Cor, consilier
Biroul Teritorial Brașov*

Implicarea Avocatului Poporului în criza medicamentului Euthyrox

Biroul Teritorial Brașov s-a sesizat din oficiu după ce în data de 25 martie 2020, Observatorul de Covasna a publicat un articol din care reiese că **există o criza la nivel național de Euthyrox, un medicament necesar bolnavilor de tiroidă.**

Conform celor publicate de presă, „pe ici pe colo s-a mai găsit câte o cutie și săptămâna trecută, dar era ce a mai rămas pe stoc. Dar acum nicio tabletă nu mai e.

Problema e veche. (...) Avem prețul cel mai mic din Europa și fabricanților nu le convine să aducă la preț mai mic decât cel de fabricație. (...) Nu e adevărat că s-au dat prea multe și s-a terminat, cum s-a zis de la București. Dacă spun așa, înseamnă că domnii secretari de stat nu știu că acest medicament se dă doar pe rețetă. Eventual, că într-un weekend se mai dau 5, 10 tablete, asta e altceva. (...) S-a terminat pentru că nu a fost destul”, a declarat președintele Colegiului Farmaciștilor din Județul Covasna, Szabó Péter.

„După spusele oficialilor, trebuia să avem după 18 martie. Eu încă nu am văzut nicio cutie. (...) Dar oricum, dacă ajunge în țară, prima dată rezolvă Bucureștiul și împrejurimile și abia apoi ajunge la noi. Celor cu care m-am întâlnit personal, le-am spus să contacteze medicul de familie și medicul curant, endocrinolog să întrebe. Problema este că nu avem nici alternativă. Mai sunt și niște picături, dar nici acelea nu se mai găsesc. Este o problemă mare”, a spus președintele Colegiului Farmaciștilor covăsneni, care a punctat că în aceeași situație sunt și diabeticii care au nevoie de Metformin.

Agencia Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din Romania (ANMMDMR) a scris pe site-ul <http://medicamentelipsa.ms.ro/> că „este preocupată de semnalarea de către pacienți a dificultății de aprovizionare cu Euthyrox și ține permanent legătura cu reprezentantul legal al deținătorului autorizației de punere pe piață (DAPP) pentru Euthyrox comprimate, respectiv MERCK ROMÂNIA SRL. (...) În Sistemul electronic de raportare (SER) al Ministerului Sănătății privind disponibilitatea medicamentelor pe piața farmaceutică din România, la data de 21.03.2020, au fost identificate stocuri, în cantități diferite, la distribuitorii angro”.

Totuși, farmacistul Szabó Péter spune că informația este eronată, pentru că niciun depozit nu a transmis că ar avea medicamentul.

În vederea soluționării acestei sesizări din oficiu au fost întreprinse demersuri la Ministerul Sănătății, precum și la Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale (ANMDDMR).

1. Ministerul Sănătății ne-a comunicat următoarele:

- începând cu luna februarie a anului 2020 au fost semnalate primele discontinuități din partea pacienților, a medicamentului Euthyrox, indiferent de forma farmaceutică.

- în data de 23.04.2020, ANMDDMR a transmis Ministerului Sănătății un raport referitor la disponibilitatea pe piața din România a medicamentelor Euthyrox comprimate, care cuprindea o situație a raportărilor transmise de deținătorul autorizației de punere pe piață (DAPP), privind livrările de Euthyrox pe piața din România, în perioada ianuarie-martie 2020.

- din centralizatorul operațiilor comerciale pentru cele trei concentrații de Euthyrox, în perioada 01.01-13.03.2020, conform raportărilor transmise, rezulta în mod cert, faptul că produsele au fost livrate cu preponderență (90%) către farmacii, iar restul către alți distribuitori.

- în medie, cantitățile lunare puse pe piață sunt similare în anii 2018-2019 și primul trimestru din anul 2020.

Astfel, în anii 2018-2019 nu au fost semnalate dificultăți în ceea ce privește accesul pacienților la medicamentele Euthyrox deși au fost asigurate pe piață cantități mai mici decât în trimestrul I al anului 2020.

ANMDDMR a reținut în concluziile raportului preliminar înaintat Ministerului Sănătății la data de 30 aprilie 2020 că Merck România SRL, în calitate de deținător al autorizației de punere pe piață (DAPP) nu gestionează corespunzător procesul de planificare a producției, motiv pentru care este necesar să implementeze măsuri adecvate în vederea creșterii cantităților de Euthyrox 25 μg, 50 μg și 100 μg, puse pe piața din România, astfel încât nevoile pacienților să fie acoperite și,

totodată s-a solicitat transmiterea unui plan de măsuri pentru remedierea acestor probleme.

Compania Merck România SRL a luat decizia să crească cantitățile care vor fi puse pe piață pentru lunile mai-iunie, având în vedere că planificarea producției se face cu 4 luni înainte.

Deși nu a crescut prevalența afecțiunilor care necesită tratament cu Euthyrox, compania va mări cantitatea de produs ce urmează a fi pusă pe piață față de consumul trimestrului I din anul 2019, cu 10% pentru Euthyrox de 25 mg, 15% pentru Euthyrox de 50 mg și 30% pentru Euthyrox de 100 mg.

De asemenea, s-a solicitat Comisiei de Endocrinologie prin adresa nr. P103/11.05.2020, punctul de vedere referitor la oportunitatea acoperirii nevoilor de tratament ale pacienților cu produsul Levothyroxină sodică, precum și cantitățile estimate pe o perioadă de 12 luni pentru acest produs în concentrațiile de 25 mcg., 50 mcg. și 100 mcg., iar Casei Naționale de Asigurări de Sănătate i s-a solicitat comunicarea informațiilor legate de consumul pentru medicamentul Euthyrox, pe perioada 01.01.2018-31.12.2018, 01.01.2019-31.12.2019 și primul trimestru din anul 2020.

Din analiza Catalogurilor naționale ale prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, aprobate prin Ordinele ministrului sănătății nr. 251/2017 respectiv nr. 1468/2018 se poate observa tendința crescătoare a prețurilor la Euthyrox, indiferent de forma farmaceutică.

Diferența extrem de semnificativă între datele furnizate de ANMDDMR privind livrarea de Euthyrox pe piața din România de către deținătorul autorizației de punere pe piață Merck KGAA și consumul decontat din FNUASS ce către Casa Națională de Asigurări de Sănătate, pentru anii 2018, 2019, trimestrul I al anului 2020, se poate explica și prin faptul că există un consum crescut în baza prescripțiilor

medicale simple având în vedere prețul accesibil al medicamentului.

2. Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale (ANMDDMR) ne-a comunicat următoarele:

Mecanismul de preîntâmpinare a lipsei de pe piață a medicamentelor este descris în Ordinul ministrului sănătății nr. 269/2017, prin posibilitatea de a identifica a „*nivelului național de alertă*”, care ar fi trebuit să fie generat de „*scăderea timp de 7 zile consecutive a stocului la nivel național pentru categoria de medicamente având același DCI, formă farmaceutică și concentrație, sub rulajul mediu lunar*” (art. 1 lit. f) din OMS nr. 269/2017), **practic, acest lucru nu se întâmplă, mecanismul nefiind funcțional.** Deși Ordinul ministrului sănătății nr. 269/2017, la art. 1 lit. c), prevede în continuare posibilitatea stabilirii „*Listei temporare de medicamente aflate sub observație*” (definită ca: „*lista tuturor denumirilor comerciale aferente unui medicament definiția nivel de denumire comună internațională, denumită în continuare DCI, formă farmaceutică și concentrație, pentru care există interdicție temporară de livrare intracomunitară și export*”), **nici acest lucru nu se poate realiza din același motiv, mecanismul nu este funcțional.**

În condițiile în care, până la această dată, prin Sistemului electronic de raportare a stocurilor, denumit în continuare SER, nu se declanșează nivelul național de alertă, **este practic imposibilă aplicarea de măsuri adecvate pentru preîntâmpinarea lipsei de pe piață a medicamentelor.**

În conformitate cu art. 2 alin. (9) din Ordinul ministrului sănătății nr. 269/2017: „*farmaciile au obligația să anunțe ANMDDMR la adresa de email lipsamedicament@anm.ro, iar în cazul prescripției medicale electronice, casele de asigurări de sănătate de care aparțin, în cazul în care comanda justificată nu este onorată de către distribuitorii angro*”.

Numărul sesizărilor privind lipsa medicamentelor pe baza de levotiroxină, Euthyrox comprimate și Accu-Thyrox soluție orală, a fost relativ mic în lunile ianuarie și februarie ale anului curent, crescând brusc în luna martie 2020: - ianuarie 2020: Euthyrox - 9 sesizări, Accu-Thyrox - 0; februarie 2020: Euthyrox - 25 sesizări, Accu-Thyrox - 0; martie 2020: Euthyrox - 1292 sesizări, Accu-Thyrox - 24. În aceste condiții, ANMDDMR a început, de la sfârșitul lunii februarie 2020, o amplă activitate de monitorizare a situației disponibilității acestor medicamente pe piață, cu scopul dispunerii de măsuri pentru asigurarea necesarului cu medicamentele menționate.

ANMDDMR a desfășurat mai multe acțiuni, în vederea identificării cauzelor care au generat criza comprimatelor cu levotiroxină și a propunerii de soluții viabile de remediere a situației, între care: - în scopul identificării nevoii reale de medicament în România, admitând că nu se cunoaște numărul de pacienți care necesită tratament cu acest medicament, ANMDDMR a solicitat Comisiei de Endocrinologie a Ministerului Sănătății un necesar anual în data de 08.04.2020 la care s-a revenit în data de 24.04.2020 pentru o prezentare detaliată a necesarului estimat de medicament (4.000.0000 cutii/an), iar ulterior, în data de 20.05.2020, pentru a se prezenta un necesar minim (3.000.000 cutii/an - din toate concentrațiile) și un necesar maxim (4.000.000 cutii/an din toate concentrațiile) pentru un număr de aproximativ 750.000 pacienți cu hipotiroidism;

- ANMDDMR a solicitat, începând cu 13.03.2020, distribuitorilor angro parteneri de contract cu Merck Romania (Fildas Trading, Alliance Healthcare România, Cimimportexport Plurimex, Mediplus Exim, Ropharma Logistic, Mediplus Exim) să transmită săptămânal rulajele aferente medicamentului Euthyrox, care au fost centralizate (total cantități achiziționate-livrate/produs/unitate), informațiile fiind transmise și către Ministerul Sănătății. În

perioada martie - mai 2020 **nu au fost identificate livrări intracomunitare** pentru medicamentul Euthyrox, iar conform rulajelor raportate, cantitățile achiziționate de la Merck România SRL au fost livrate cu preponderență direct către farmacii, de către distribuitorii angro parteneri de contracte cu Merck Romania SRL;

- s-a solicitat suplimentarea cantităților puse pe piață în perioada imediat următoare și pe tot parcursul trimestrului II;

- pentru a răspunde solicitărilor crescute din piață a fost eliberată o autorizație de import paralel (AIP) din Bulgaria având nr. 627IP/2020/01, pentru medicamentul Euthyrox 100 micrograme, cutie x 30 comprimate, deținător de autorizație Pharmnet Plus SRL România. De asemenea, este în curs de evaluare o nouă cerere de AIP pentru Euthyrox;

- în luna mai 2020, ANMDMR a emis două avize de donație pentru medicamente care conțin levotiroxină, conform solicitărilor trimise de către distribuitorii angro Perfect Care Distribution SRL și Imeco SA.

ANMDMR continuă demersurile în vederea asigurării accesului pacienților la tratamentul cu levotiroxină. În contextul menținerii dificultății privind procurarea comprimatelor pe baza de levotiroxină, ANMDMR a reiterat în comunicatul de presă postat pe pagina proprie de web în data de 4 iunie 2020 (<https://www.anm.ro/agentie/comunicate-depresa/>), informația referitoare la disponibilitatea pe piața din România a soluției orale, având aceeași substanță activă ca și comprimatele, levotiroxina (denumire comercială ACCU-THYROX 100 micrograme/5ml soluție orală).

Ca atare, constatăm următoarele:

Țara noastră se situează pe zona endemică în cazul bolilor tiroidiene, numărul persoanelor cu probleme de tiroidă ridicându-se la aproximativ **738.000 de pacienți adulți cu hipotiridism, și 20.000 de copii (potrivit datelor citate de Ministerul Sănătății)**. Prin urmare, pentru mulți bolnavi care folosesc Euthyrox, lipsa

acestui medicament de pe piață reprezintă o problemă deosebit de gravă. Euthyroxul este un medicament esențial pentru pacienții cu afecțiuni ale tiroidei. Or, bolnavi de tiroidă au început a semna lipsa medicamentului de care sunt dependenți încă din luna februarie 2020, reclamațiile crescând brusc în luna martie 2020. Acești bolnavi au semnalat faptul că sunt lăsați fără soluții, mai mult depuneau eforturi inutile și căutau în numeroase farmacii medicamentul necesar.

Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat prin art. 34 din Constituție, iar statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice. Dreptul la ocrotirea sănătății, ca drept fundamental al persoanei, este un drept complex, ambivalent, caracterizat printr-o componentă substanțială și una procedurală. Acesta reprezintă, totodată, un drept-creanță, statul având obligația pozitivă generală de a-l garanta efectiv, prevăzută la alin. (1) al art. 34 din Constituție, obligație ce se completează, prin prisma dispozițiilor constituționale ale art. 20 alin. (1), cu obligațiile stipulate în tratatele internaționale privind drepturile omului. Constituția impune legiuitorului obligația adoptării de legi speciale pentru organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei.

Cetățeanul asigurat are dreptul la beneficiile ocrotirii sănătății, indiferent de momentul la care apare această nevoie și indiferent de atingerea sau nu a unui prag valoric stabilit de statul român. **Fiecare pacient trebuie să beneficieze de medicamentul de care are nevoie, în momentul în care are nevoie.**

Urmare problemelor identificate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 133/2020**, prin care a dispus ministrului sănătății ca, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, să dispună măsurile necesare pentru:

- prevenirea, identificarea rapidă și soluționarea crizelor de medicamente, respectiv pentru gestionarea eficientă a situației medicamentelor deficitare;
- ca Sistemului electronic de raportare a stocurilor, SER, să fie unul funcțional, pentru a declanșa nivelul național de alertă și pentru a se putea proceda la luarea de măsuri adecvate în vederea preîntâmpinării lipsei de pe piață a medicamentelor;
- ca Mecanismul de preîntâmpinare a lipsei de pe piață a medicamentelor descris în Ordinul ministrului sănătății nr. 269/2017 să devină funcțional. Potrivit art. 3 alin. (1) din ordinul menționat „*Apariția unui nivel național de alertă conform art. 1 lit. f) este semnalată public și transmisă către Ministerul Sănătății prin intermediul SER. (n.n. nivelul național de alertă este generat de "scăderea timp de 7 zile consecutive a stocului la nivel național pentru categoria de medicamente având același DCI, formă farmaceutică și concentrație, sub rulajul mediu lunar"*)

Potrivit art. 3 alin. (2) din Ordinul ministrului sănătății nr. 269/2017 „*în maximum 3 zile de la apariția nivelului național de alertă, Ministerul Sănătății include categoria de medicamente având același DCI, forma farmaceutică și concentrație în Lista temporară de medicamente aflate sub observație*”.

De asemenea, s-a solicitat ca Ministerul Sănătății să dispună Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale să procedeze la identificarea și aplicarea sancțiunilor pentru nerespectarea obligației de serviciu public conform legii în vigoare atât la nivelul companiei care deține autorizația de punere pe piață, cât și la nivelul distribuitorilor angro, mai exact, respectarea obligației de asigurare de stocuri adecvate și continue care să acopere necesarul din respectivul medicament, pe tot cuprinsul țării, conform prevederilor art. 699 pct. 19 și art. 804 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, republicată.

Autoritatea și-a însușit Recomandarea Avocatului Poporului, comunicându-ne următoarele:

- Ministerul Sănătății a solicitat ANMDDMR, conform adresei nr. 1016/03.08.2020, să procedeze la **punerea în aplicare a măsurilor și recomandărilor Avocatului Poporului;**

- ANMDDMR reprezintă, potrivit prevederilor din Legea nr. 134/2019 privind reorganizarea Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, precum și pentru modificarea unor acte normative, **autoritatea națională competentă în domeniul medicamentelor de uz uman;**

- posibilele discontinuități în aprovizionarea pieței cu medicamente pot fi cauzate de o varietate de factori. În acest sens menționăm în principal probleme de fabricație, deficit de materie primă, nivel neașteptat al cererii, nesustenabilitate financiară, probleme de achiziție publică la nivelul unităților sanitare sau comerț intracomunitar. Aceste tipuri de discontinuități sunt gestionate de ANMDDMR potrivit prevederilor Legii nr. 134/2019 privind reorganizarea Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, precum și pentru modificarea unor acte normative. Rolul Ministerului Sănătății, prin direcția de specialitate, este de a solicita demararea procedurii de autorizare pe nevoi speciale în situații temeinic justificate, când nu există alternative farmaceutice/terapeutice pentru respectivul medicament, la solicitarea motivată a Comisiilor de specialitate.

Ministerul Sănătății a solicitat ANMDDMR să evalueze modul în care DAPP al medicamentului Euthyrox, Merck România SRL, și-a îndeplinit obligația de serviciu public (OSP) conform art. 699 pct. 19 și art. 804 alin (2) din Legea nr. 95/2006. ANMDDMR ne-a comunicat că a inițiat o evaluare a modului în care DAPP și-a îndeplinit obligația de serviciu public.

ANMDDMR ne-a comunicat următoarele:

1. compania Merck România SRL va dubla cantitățile fabricate pentru lunile ultimului trimestru al anului 2020;

2. obligația de a asigura stocuri revine tuturor celor 3 DAPP;

3. nu există legislație europeană/națională pentru obligarea doar unui singur DAPP la acoperirea necesarului în condițiile existenței altor medicamente;

4. ANMDMR monitorizează săptămânal rulajele derulate de DAPP Merck România SRL.

Astfel, Ministerul Sănătății împreună cu ANMDMR **au demarat suplimentarea necesarului prin autorizarea pentru nevoi speciale** pentru concentrațiile de 75 mcg. și 125 mcg. pentru produsul cu DCI LEVOTHYROXINUM. În acest sens, facem precizarea că ANMDMR a emis autorizațiile pentru nevoi speciale cu următoarele cantități: LEVOTHYROXINUM 75 mcg.: 200.000 cutii x 100 cpr. și LEVOTHYROXINUM 125 mcg.: 200.000 cutii x 100 cpr.

Compania Merck România, completând planul de măsuri transmis ca urmare a raportului preliminar de verificare a respectării obligației de serviciu public, a comunicat ANMDMR graficul de planificare al producției pentru perioada iunie 2020-februarie 2021, de unde reiese faptul că începând cu luna **octombrie 2020 cantitățile fabricate în vederea livrării către România se vor dubla pentru Euthyrox 100 mcg. și 50 mcg. față de lunile anterioare, iar din decembrie 2020 se va suplimenta cu 25% și cantitatea livrată pentru Euthyrox 25 mcg.** Astfel, în condițiile menținerii acestui grafic de producție și livrare pentru Euthyrox vor fi asigurate cantitățile de Levothyroxin conform necesarului estimat de Comisia de Endocrinologie în mai 2020 pentru un număr de aproximativ 750.000 pacienți.

Pentru a fi preîntâmpinate astfel de situații, Ministerul Sănătății a solicitat autorității responsabile, respectiv ANMDMR, informarea periodică cu privire la eventuale discontinuități și propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ actual.

Ministerul Sănătății a finalizat procedurile de aprobare a prețurilor

maximale cu celeritate, respectiv **a adoptat Ordinul ministrului sănătății nr. 1727/08.10.2020, publicat în Monitorul Oficial nr. 920/09.10.2020.** Potrivit informațiilor deținătorului de autorizație pentru nevoi speciale - C.N. UNIFARM S.A., o parte din cantități **au fost deja introduse pe lanțul de distribuție.**

În plus, menționăm că ANMDMR a emis **trei autorizații de import paralel, astfel încât necesarul să fie acoperit și pe termen scurt prin suplimentarea pieței din România prin această modalitate, până la stabilizarea stocurilor.**

De asemenea, Ministerul Sănătății menționează că depune toate eforturile pentru aprovizionarea unităților sanitare cu paturi și a altor unități care derulează programe naționale de sănătate sau care eliberează medicamente, astfel încât programele naționale de sănătate și eliberarea tuturor medicamentelor să se desfășoare în condiții optime, iar nevoile de tratament ale pacienților români să fie acoperite.

*Cornelia Cor, consilier
Biroul Teritorial Brașov*

Facilități privind transportul persoanelor cu handicap

Se poate deconta transportul unei persoane încadrate în grad de handicap cu autoturismul?

Călătoria cu microbuzul poate fi decontată?

În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, *persoanele cu handicap sunt acele persoane cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale.*

Norma metodologică reglementează în mod expres faptul că beneficiază de dispozițiile legii numai persoanele care posedă certificate de încadrare în grad de handicap, sau după caz o decizie, eliberate de autoritățile competente în domeniu, în termenul de valabilitate al acestor documente.

Persoanele încadrate în grad de handicap beneficiază de prestații sociale și facilități, dar și de informare și îndrumare în vederea obținerii acestora, conform prevederilor legale în vigoare.

Așadar, pe lângă facilități precum: dreptul la ocrotirea sănătății - prevenire, tratament și recuperare, dreptul la locuință, dreptul la educație și formare profesională, de natură fiscală, etc., în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 448/2006, republicată *persoanele cu handicap grav și accentuat beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul.*

De aceste facilități de transport se bucură și: *însoțitorii persoanelor cu handicap grav, în prezența acestora; însoțitorii copiilor cu handicap accentuat,*

în prezența acestora; însoțitorii aciuțiilor cu handicap auditiv și mintal accentuat, în prezența acestora, pe baza anchetei sociale realizate de către asistentul social din cadrul compartimentului specializat al primăriei în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap; asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav; asistenții personali profesioniști ai persoanelor cu handicap grav sau accentuat.

Persoanele cu handicap grav beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, pentru 24 călătorii pe an calendaristic, iar cele cu handicap accentuat pentru 12 călătorii pe an calendaristic. De aceste facilități beneficiază și însoțitorii persoanelor cu handicap grav, numai în prezența acestora, asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav, precum și însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, numai în prezența acestora.

Legiuitorul reglementează și situația persoanelor cu afecțiuni renale care necesită hemodializă în alte localități decât cele de domiciliu, categorie de persoane care *beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial și peste numărul de călătorii prevăzut, în funcție de recomandarea centrului de dializă.*

Prin Legea nr. 193/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006, a fost introdusă modificarea prevederilor art. 24 alin. (9) care reglementează decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul aflat în proprietatea persoanelor cu handicap, a familiei, asistentului personal, însoțitorului sau a furnizorului de servicii sociale, ca alternativă la acordarea gratuității la transportul interurban.

Astfel, textul de lege stabilește un drept de opțiune a persoanei cu handicap, la cerere, pentru acordarea gratuității la transportul interurban sau pentru decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul ***aflat în proprietatea acestuia, familiei, asistentului personal, însoțitorului sau furnizorului de servicii sociale***. Limita valorii ce poate fi decontată este de 1.500 lei anual, pentru persoanele cu handicap grav și de 750 lei anual, pentru persoanele cu handicap accentuat. Modalitatea de decontare a carburantului prevede atât depunerea unor documente justificative în perioada de valabilitate a certificatului de încadrare în grad de handicap, cât și calculul distanței pentru care se decontează carburantul și a numărului de călătorii efectuate, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1118/2020 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.017/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modalitatea de acordare a drepturilor la transport interurban gratuit persoanelor cu handicap, precum și pentru punerea în aplicare a prevederilor art. 24 alin. (9) și (10) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

Cu alte cuvinte, dacă se optează pentru acordarea gratuității la transportul interurban în baza biletelor de transport interurban, persoana nu mai poate solicita decontarea carburantului necesar deplasării cu autoturismul. Procedura a intrat în vigoare din ianuarie 2021, iar decontarea efectivă se face în maximum 60 de zile, de la data înregistrării cererii de decontare și depunerii documentelor aferente.

În ceea ce privește călătoriile cu microbuzul, acestea nu pot fi decontate, există însă alternativa gratuității la transportul interurban, dacă deplasarea se efectuează cu mijloace de transport în comun, în situația existenței convenției privind transportul persoanelor cu handicap semnată între direcția generală de asistență

socială și protecția copilului și transportatorul în cauză.

În același context menționăm că legiuitorul a instituit și obligații corelative în sarcina autorităților administrației publice locale precum și societăților comerciale ce dețin licență de traseu, respectiv obligația de a lua anumite măsuri specifice în vederea asigurării transportului în comun al persoanelor cu handicap, după cum urmează: să achiziționeze mijloace de transport în comun adaptate, dotate inclusiv cu sisteme de avertizare audio și video; să adapteze mijloacele de transport în comun aflate în circulație, în limitele tehnice posibile, conform reglementărilor în vigoare, pentru a răspunde nevoilor persoanelor cu handicap, inclusiv în ceea ce privește dotarea acestora cu sisteme de avertizare audio și video; să realizeze, în colaborare ori în parteneriat cu persoane juridice, publice sau private, programe de transport al persoanelor cu handicap.

*Paula Iekel, consilier
Biroul Teritorial Iași*

Condițiile răspunderii pentru fapta minorului și efectele acesteia

Răspunderea celui care are obligația să supravegheze un minor presupune îndeplinirea, în primul rând, a condițiilor necesare angajării răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie și se analizează în persoana minorului, întrucât acesta este autorul propriu-zis al faptei pentru care părinții sunt chemați să răspundă.

Conform prevederilor art. 1372 alin. (2) din Codul civil, această formă de răspundere prezintă o particularitate, în sensul că, răspunderea subzistă chiar în cazul când făptuitorul, fiind lipsit de discernământ, nu răspunde pentru fapta proprie. Cu alte cuvinte, răspunderea celui care avea obligația să supravegheze nu este condiționată de vinovăția minorului.

Așadar, victima prejudiciului trebuie să facă dovada cu privire la: existența prejudiciului; existența faptei ilicite a minorului și raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu.

Legiuitorul român a instituit și o serie de prezumții în cazul răspunderii părinților pentru fapta minorului respectiv: prezumția că în exercitarea obligației de creștere și educare au existat abateri, care urmează a fi privite ca adevărate acțiuni sau inacțiuni ilicite; prezumția existenței vinovăției părinților în privința acestor abateri și prezumția existenței raportului de cauzalitate între abateri și fapta prejudiciabilă săvârșită de minor, în sensul că neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligației de creștere și educare a făcut posibilă săvârșirea faptei respective de către minor.

Desigur că, aceste prezumții pot fi înlăturate, părinții fiind astfel exonerati de răspundere, dacă se face dovada că fapta copilului constituie urmarea unei alte cauze decât modul în care și-au îndeplinit îndatoririle decurgând din exercițiul autorității părintești. De asemenea, părinții nu răspund dacă fac dovada că sunt îndeplinite cerințele răspunderii persoanei care avea obligația de supraveghere a minorului la data săvârșirii faptei prejudiciabile. Cu alte cuvinte, angajarea răspunderii părinților pentru fapta minorului presupune și o condiție specială, negativă, respectiv ca la data săvârșirii faptei prejudiciabile minorul să nu se fi aflat în supravegherea altei persoane.

În situația antrenării răspunderii civile delictuale pentru fapta minorului, victima prejudiciului are următoarele opțiuni: să pretindă despăgubiri de la cel responsabil cu supravegherea (respectiv ambii părinți, care răspund solidar); să pretindă despăgubiri de la minor, pe temeiul art. 1357 Cod civil, ceea ce presupune, printre altele, dovedirea vinovăției acestuia, deci a împrăjării existenței discernământului la data săvârșirii faptei ilicite sau să cheme în judecată spre a fi obligați la despăgubiri, în solidar, atât pe cel

responsabil cu supravegherea, cât și pe autorul faptei.

Potrivit art. 1384 alin. (1) din Codul civil, cel care răspunde pentru fapta altuia se poate întoarce împotriva aceluia care a cauzat prejudiciul, cu excepția cazului în care acesta din urmă nu este răspunzător pentru prejudiciul cauzat. Așadar, persoana care a plătit despăgubirea pentru prejudiciul cauzat de minor are posibilitatea de a se regresa împotriva minorului numai dacă acesta a acționat cu discernământ.

*Carla Cozma, consilier
Biroul Teritorial Iași*

Nereguli identificate la spitalele din Brașov în ceea ce privește securitatea la incendiu

Biroul Teritorial Brașov s-a sesizat din oficiu, după ce în presa locală au fost publicate mai multe articole din care rezultă că unitățile sanitare ale Brașovului funcționează fără autorizații de securitate la incendiu.

În vederea soluționării acestei sesizări din oficiu au fost întreprinse demersuri scrise la Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Țara Bârsei” al județului Brașov și la Consiliul Județean Brașov.

Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Țara Bârsei” al județului Brașov (în continuare, ISU Brașov) ne-a comunicat următoarele:

- în perioada 18.11.2020-04.12.2020, s-au executat 13 controale la unitățile sanitare cu paturi care dețin secții ATI, fiind constatate un număr de 98 deficiențe, 4 dintre acestea fiind soluționate, iar 94 de deficiențe au fost sancționate (12 nereguli sancționate cu amendă în cuantum de 116.500 lei, 82 cu avertisment);

- una dintre problemele cele mai întâlnite, este personalul medical

insuficient raportat la numărul de pacienți, făcând foarte dificilă evacuarea acestora în cazul unei situații de urgență.

Între deficiențele constatate, ISU Brașov menționează:

- **nu se asigură condițiile privind limitarea propagării focului și fumului în interiorul construcțiilor:** Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, SC Teo Health SA, Spitalul Sf. Constantin; SC Policlinica de Diagnostic Rapid SA, Spital Medlife Brașov;

- **nu se asigură echiparea construcțiilor cu instalații de detecție, semnalizare și avertizare a incendiilor:** Spitalul Municipal „Dr. Aurel Tulbure” Făgăraș; Spitalul „Dr. Caius Spârchez” Zărnești;

- **nu funcționează instalațiile de detecție, semnalizare și avertizare a incendiilor:** Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov; SC Centrul Medical Unirea SRL, Spitalul „Regina Maria” Brașov; Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Brașov;

- **nu se asigură dotarea cu mijloace tehnice de apărare împotriva incendiilor (stingătoare):** Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov; SC Teo Health SA, Spitalul Sf. Constantin Brașov;

- **nu s-au prezentat documente din care să reiasă remedierea neconformităților constatate** de către persoane fizice/juridice autorizate, la instalația de oxigen: Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov; Spitalul Clinic de Obstetrică-Ginecologie „Dr. Ioan Aurel Sbârcea” Brașov; Clinicile ICCO, Clinica Medicala ICCO Brașov;

- **nu sunt asigurate împotriva căderii sau nu sunt depozitate corespunzător buteliile de oxigen:** SC Teo Health SA, Spitalul Sf. Constantin Brașov; SC Onco Card SRL, Centru de Diagnostic și Tratament Oncologic; Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Brașov; SC Policlinica de Diagnostic Rapid SA, Spital Medlife Brașov;

- **personalul propriu nu cunoaște modul de organizare al intervenției:** Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov; Spitalul Orășenesc Rupea.

În evidențele ISU Brașov, unitățile sanitare cu paturi, din zona de competență, care funcționează **fără a deține autorizație de securitate la incendiu sunt:** Spitalul CFR Brașov; Spitalul Județean Brașov; Spitalul de Obstetrică și Ginecologie Brașov; Spitalul de Boli Infecțioase Brașov; Spitalul de Copii Brașov; Spitalul Municipal Codlea; Spitalul Municipal Făgăraș; Spitalul Orășenesc Rupea; Spitalul Municipal Săcele; Spitalul de Psihiatrie Si Neurologie Brașov. Din domeniul privat, sunt enumerate: Clinica Sante Vie Srl Brașov; Centrul Medical Unirea Srl - Spitalul Regina Maria Brașov; Vitalmed Srl Brașov; ICCO Srl - Spitalul Icco Brașov; Medlife Srl Brașov.

La nivelul unităților sanitare de pe raza județului, se intenționa realizarea unor investiții, însă în contextul apariției pandemiei cu COVID-19, acest lucru nu a mai fost posibil.

În urma controalelor, unitățile sanitare controlate vor întocmi un plan de măsuri, în termen de 30 de zile de la efectuarea verificărilor, prin care vor stabili modul și termenul pentru soluționarea deficiențelor constatate de către reprezentanții ISU Brașov.

- **Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov**

Printre aspectele de neconformitate constatate de către ISU Brașov menționăm: nu s-a solicitat/obținut autorizația de securitate la incendiu pentru clădirea cu destinație de îngrijire a sănătății cu spitalizare continuă după realizarea unor lucrări de consolidare și reamenajare a pavilionului central, neputându-se face dovada că sunt îndeplinite condițiile de protecție a utilizatorilor și a clădirii împotriva incendiilor; instalația de detecție/semnalizare și alarmare a incendiilor nu funcționează la parametrii proiectați (centrala de detecție afișează erori), iar unele spații nu sunt dotate cu detectoare de fum; nu este asigurat, în totalitate, iluminatul de siguranță/securitate pentru marcarea unor hidranți interior și a unor căi de evacuare, precum și pentru

continuarea lucrului și pentru veghe; unele căi de evacuare sunt blocate prin încuierea ușilor de la etaje către casele de scări de evacuare și montarea unei plăci de rigips la parter, este redusă lățimea holului prin depozitarea unor diverse obiecte de mobilier, pubele de gunoi, târgi; nu este numit personalul propriu care are atribuții privind evacuarea persoanelor care nu se pot evacua singure; se exploatează instalația electrică având suspendate corpuri de iluminat direct de conductoarele electrice, existând riscul inițierii unui incendiu; unii hidranți interior nu sunt în stare de funcționare (lipsa accesoriilor de trecere a apei), iar la ultimele etaje nu se asigură debitul și presiunea necesară, conform buletinelor de verificare întocmite de SC Depisto SRL; la secțiile ATI COVID și non-COVID nu se realizează instruirea periodică a salariaților, la locul de muncă, în domeniul situațiilor de urgență; nu sunt afișate planuri de evacuare pe nivel, pe căile de acces și în locuri vizibile; din verificările aferente instalației de oxigen și aer comprimat, din 22.07.2020, reies anumite neconformități care nu au fost remediate, respectiv înlocuirea unor piese componente (kituri priză oxigen, kituri priză aer, carcase prize electrice, curele transmisie); nu este constituit și avizat serviciul privat pentru situații de urgență la nivelul instituției, contrar prevederilor art. 37 lit. b) din Ordinul MAI nr. 75/2019; personalul propriu nu cunoaște modul de organizare a intervenției în caz de incendiu și de evacuare a pacienților în caz de urgență; în aripa lungă a spitalului, din cauza situației epidemiologice, nu s-au finalizat lucrările necesare funcționării instalației de stingere cu hidranți interior și a instalației de detectare, semnalizare și alarmare în caz de incendiu.

Secția modulară ATI COVID, amplasată în curtea spitalului, dispune de circuite și dotări corespunzătoare. Toate cele 28 de paturi erau ocupate la data controlului.

Unitatea sanitară are obligația de a informa în scris ISU Brașov, până la data de

18.12.2020, cu privire la modul în care au fost remediate deficiențele constatate.

● **Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Brașov**

Printre aspectele de neconformitate constatate de către ISU Brașov menționăm: nu s-a obținut avizul/autorizația de securitate la incendiu pentru instalația de detectare, semnalizare și alarmare în caz de incendiu, cu care este echipată clădirea; instalația de detectare/semnalizare și alarmare în caz de incendiu este scoasă din funcțiune neputându-se asigura alarmarea utilizatorilor în cazul unei situații de urgență; nu sunt asigurate suficiente târgi, cărucioare pentru evacuarea pacienților; nu este numit personalul propriu care are atribuții privind evacuarea persoanelor care nu se pot evacua singure; buteliile de oxigen nu sunt depozitate corespunzător, nu sunt asigurate împotriva căderii și nu sunt afișate inscripții care să indice "butelii goale", respectiv "butelii pline"; iluminatul de securitate pentru marcarea căilor de evacuare nu este menținut în totalitate în stare de funcționare.

Unitatea sanitară are obligația de a informa în scris ISU Brașov, până la data de **24.12.2020**, cu privire la modul în care au fost remediate deficiențele constatate.

De asemenea, în urma demersurilor noastre, **Consiliul Județean Brașov** ne-a comunicat următoarele:

În cadrul misiunii de verificare privind respectarea prevederilor cuprinse în Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, desfășurată la nivelul unităților sanitare din subordinea Consiliul Județean Brașov, s-a solicitat tuturor unităților sanitare din subordine informații/documente din care să rezulte gradul de conformare privind respectarea prevederilor cuprinse actul normativ menționat.

● **Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov**

Din informațiile comunicate de persoana desemnată cu atribuții de gestionare a problemicii de apărare împotriva incendiilor la nivelul unității

sanitare, instruirea personalului propriu, în legătură cu respectarea normelor de apărare împotriva incendiilor, se realizează de către personal anume desemnat prin Decizie a conducătorului unității, conform prevederilor legale.

Prin acte administrative emise de conducătorul unității au fost stabilite responsabilitățile și modul de organizare pentru apărarea împotriva incendiilor.

Au fost comunicate următoarele autorizații/avize: Autorizație de prevenire și stingere a incendiilor pentru "Spital și Policlinică"; Aviz de securitate la incendiu pentru "Construcție ușoară acces în spital"; Autorizație de securitate la incendiu pentru "Construcție ușoară acces în spital".

Nu au fost puse la dispoziție documentele de avizare/autorizare emise de ISU Brașov pentru celelalte clădiri ale Spitalului Clinic Județean de Urgență Brașov, respectiv Staționar „ASTRA”, Staționar „MÂRZESCU” și Staționar „TRACTORUL”.

• Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Brașov

Din informațiile comunicate de conducerea unității sanitare, a rezultat că instruirea personalului propriu, în legătură cu respectarea normelor de apărare împotriva incendiilor, se realizează de către personal anume desemnat, conform prevederilor legale. În acest sens au fost puse la dispoziție Fișa de instruire colectivă, respectiv Fișa de instruire colectivă, documente însoțite de tematicile de pregătire puse la dispoziția conducătorilor locurilor de muncă.

Unitatea sanitară nu a pus la dispoziția Consiliului Județean Brașov avize/autorizații de securitate la incendiu pentru clădirile ce aparțin Spitalului de Infecțioase Brașov.

Astfel:

- la toate unitățile sanitare din subordinea Consiliul Județean Brașov, pentru clădirile aflate în proprietate sau administrare, nu există avize/autorizații de securitate la incendiu eliberate de autoritățile competente în materie sau cele existente

sunt foarte vechi. În unele situații au fost inițiate demersurile pentru obținerea acestora:

- la toate unitățile sanitare din subordinea Consiliul Județean Brașov, care au făcut obiectul misiunii comune de control ISU - DSP, au fost constatate aspecte de neconformitate privind respectarea prevederilor legale în materie, în special în problematica apărării împotriva incendiilor;

- la toate unitățile sanitare din subordinea Consiliul Județean Brașov instruirea personalului propriu, în legătură cu respectarea normelor de apărare împotriva incendiilor, se realizează de către personal anume desemnat prin Decizie a conducătorului unității, conform prevederilor legale;

- la toate unitățile sanitare din subordinea Consiliul Județean Brașov au fost implementate măsuri specifice în conformitate cu prevederile art. 19 lit. a) din Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, respectiv stabilirea, prin dispoziții scrise, a responsabilităților și modului de organizare pentru apărarea împotriva incendiilor la nivelul unității.

Conducerea Consiliul Județean Brașov a aprobat următoarele măsuri ce au fost comunicate tuturor conducătorilor unităților sanitare, astfel:

- pentru planificarea, organizarea, realizarea și monitorizarea activităților necesare pentru obținerea avizelor/autorizațiilor de securitate la incendiu la nivelul fiecărei unități sanitare, **până la data de 18.12.2020** se va întocmi și transmite către Consiliul Județean Brașov un Plan de măsuri care va fi realizat/completat conform unui model prestabilit. Obținerea avizelor/autorizațiilor de securitate la incendiu constituie obiectiv general ce va fi cuprins în planul de dezvoltare întocmit la nivelul fiecărei unități sanitare;

- până la data de **28.12.2020**, unitățile sanitare controlate au obligația de a transmite Consiliului Județean Brașov toate materialele comunicate către ISU Brașov,

referitoare la modul în care au fost remediate deficiențele constatate cu ocazia misiunii comune de control.

- începând cu anul 2021, managerii unităților sanitare vor realiza, semestrial, informarea conducerii Consiliului Județean Brașov cu privire la toate măsurile dispuse/implementate, în perioada de referință, la nivelul unității sanitare pe care o conduc în vederea asigurării respectării cadrului legal în materie.

Față de aspectele menționate, s-a aprobat continuarea demersurilor prin transmiterea unor adrese Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Țara Bârsei” al județului Brașov și Consiliului Județean Brașov, cu solicitarea de a ni se comunica modul în care toate unitățile sanitare controlate au implementat și s-au conformat măsurilor dispuse de către ISU Brașov.

Astfel, **Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Țara Bârsei” al județului Brașov** ne-a comunicat următoarele:

- număr unități sanitare cu secții ATI care au fost controlate - 13;
- număr unități sanitare controlate care au trimis adrese de informare către ISUJ privind modul în care au fost remediate deficiențele constatate - 13;
- număr deficiențe care **au fost remediate până la momentul transmiterii adresei de informare - 54;**
- număr deficiențe care **au rămas de remediat - 40.**

Deficiențele care nu au fost remediate până la momentul transmiterii adresei de informare, necesită un termen mai mare de remediere deoarece implică investiții sau încheierea unor contracte cu diferite persoane fizice sau juridice care prestează servicii în domeniul apărării împotriva incendiilor.

De asemenea, **Consiliul Județean Brașov** ne-a comunicat următoarele:

- unitățile sanitare din subordinea Consiliului Județean Brașov au transmis informații și documente relevante din care rezultă implementarea, în mare măsură, a recomandărilor formulate de ISU Brașov;

- conducerea Spitalului Clinic Județean de Urgență Brașov a informat cu privire la remedierea neregulilor constatate cu prilejul misiunii de control. Astfel, dintre cele 17 aspecte problematice menționate în Nota de control, **13 au fost remediate în totalitate, iar 4 parțial**, urmând ca procesul de implementare/remediere să fie continuat în anul 2021;

- conducerea Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii Brașov a informat cu privire la remedierea neregulilor constatate cu prilejul misiunii de control. Astfel, dintre cele 5 aspecte problematice menționate în Nota de control, **1 a fost remediat în totalitate, iar 4 parțial**, urmând ca procesul de implementare/remediere să fie continuat în anul 2021, conform contractelor de servicii încheiate;

- conducerea Spitalului Clinic de Obstetrică Ginecologie „Dr. I.A. Sbârcea” Brașov a informat cu privire la remedierea neregulilor constatate cu prilejul misiunii de control. Astfel, dintre cele 6 aspecte problematice menționate în nota de control, **5 au fost remediate în totalitate, iar 1 parțial**, urmând ca procesul de implementare/remediere să fie continuat în anul 2021;

- conducerea Spitalului Clinic de Boli Infecțioase Brașov a informat ISU Brașov cu privire la remedierea neregulilor constatate cu prilejul misiunii de control. Astfel, dintre cele 9 aspecte problematice menționate în Nota de control, **5 au fost remediate în totalitate, iar 4 parțial**, urmând ca procesul de implementare/remediere să fie continuat în anul 2021, conform contractelor de servicii încheiate.

Față de cele expuse, Avocatul Poporului a constatat că situația cu care se confruntă spitalele din județul Brașov nu este un singulară. Un număr mare de unități spitalicești din România funcționează fără autorizații pentru securitatea la incendii. Clădirile vechi, construite după legislația de dinainte de 1989, nu răspund cerințelor impuse de reglementările actuale. Însă este absolut necesar ca în aceste clădiri vechi să

fie dispuse toate măsurile necesare specificului fiecărui tip de construcție, astfel încât să existe suficiente mijloace de apărare împotriva incendiilor.

În urma controlului comun tematic efectuat la unitățile spitalicești din județul Brașov au rezultat deficiențe/nereguli grave care pot provoca, respectiv agrava consecințele unui accident/incendiu, în condițiile în care instalațiile de hidranți interiori/exteriori de incendiu nu funcționează, nu se asigură debitul necesar la ultimele etaje, nu sunt asigurate stingătoare (Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov), nu se asigură dotarea cu mijloace tehnice adecvate și ușor de manevrat, amplasate în imediata vecinătate a personalului, de exemplu sonerii, prin care persoanele vârstnice și care nu se pot deplasa singure să poată anunța operativ personalul medical (Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Brașov).

Ca urmare a problemelor identificate, a fost emisă **Recomandarea nr. 16/2021**, prin care Avocatul Poporului a solicitat președintelui Consiliului Județean Brașov să dispună:

- elaborarea măsurilor necesare la nivelul autorității administrației publice pentru ca împreună cu factorii de decizie din unitățile sanitare să poată fi soluționate deficiențele constatate în urma controalelor efectuate de către reprezentanții Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Țara Bârsei” al județului Brașov;

- adoptarea măsurilor necesare pentru a sprijini unitățile spitalicești în demersurile necesare în vederea obținerii autorizațiilor de securitate la incendiu pentru obiectivele din subordine care se încadrează în categoriile prevăzute de lege.

Consiliul Județean Brașov (în continuare, CJBv) ne-a comunicat următoarele:

- referitor la punerea în aplicare a măsurilor cuprinse în Recomandarea Avocatului Poporului nr. 16/12.02.2021, acestea au fost însușite de conducerea CJBv, iar pentru soluționarea deficiențelor constatate în urma controalelor efectuate de

către reprezentanții Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Țara Bârsei” al județului Brașov, în limitele competențelor legale, au fost dispuse următoarele:

- Diseminarea, la data de 22.02.2021, către toate unitățile sanitare din subordine, spre luare la cunoștință și conformare, a Recomandării Avocatului Poporului nr. 16/2021 și comunicarea următoarelor măsuri dispuse cu privire la:

- a) obligativitatea implementării măsurilor dispuse de conducerea CJBv, ca urmare a misiunii de verificare efectuată în trimestrul IV/2020;

- b) respectarea termenelor asumate și implementarea măsurilor cuprinse în Planul de măsuri, aprobat de managerul unității sanitare, transmis CJBv;

- c) implementarea măsurilor dispuse, la termenele stabilite, ca urmare a misiunii comune de control ISU-DSP desfășurată la sediul unității sanitare în perioada 16-18.11.2020;

- d) informarea conducerii CJBv, de către managerul unității sanitare, semestrial, cu privire la toate măsurile dispuse/implementate, în perioada de referință, în vederea asigurării respectării cadrului legal în materia apărării împotriva incendiilor;

- e) transmiterea, în copie, în maximum 5 zile lucrătoare, către CJBv-DSAM, a proceselor verbale de control și/sau de constatare a contravențiilor întocmite de către ISU Brașov în urma controalelor efectuate;

- f) obligativitatea respectării prevederilor legale cuprinse la art. 19 din Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, republicată;

- Constituirea, prin act administrativ al comisiei de monitorizare și gestionare a măsurilor privind respectarea cadrului legal în materia apărării împotriva incendiilor la nivelul unităților sanitare subordonate CJBv.

Prin raportare la cadrul legal în materie, comisia constituită la nivelul CJBv are următoarele atribuții:

a) stabilește măsuri și asigură colaborarea cu factorii de decizie din unitățile sanitare pentru eliminarea deficiențelor constatate cu ocazia misiunilor de control/verificare desfășurate de către reprezentanții ISU Brașov;

b) monitorizează implementarea măsurilor aprobate de conducerea CJBv, precum și a celor stabilite de către reprezentanții ISU Brașov cu ocazia misiunilor de control/verificare desfășurate;

c) solicită conducătorilor unităților sanitare informații/documente justificative în vederea evaluării gradului de conformare/respectare a prevederilor legale în materia apărării împotriva incendiilor;

d) analizează și avizează propunerile de solicitări de fonduri din bugetul CJBv, formulate de unitățile sanitare, pentru asigurarea implementării măsurilor necesare respectării cadrului legal în materie;

e) realizează informarea periodică a Președintelui CJBv cu privire la activitățile desfășurate și gradul de conformare/respectare a prevederilor legale în materie la nivelul unităților sanitare din subordine.

*Cornelia Cor, consilier
Biroul Teritorial Brașov*

Furnizarea serviciilor sociale pentru persoane vârstnice

Biroul Teritorial Brașov s-a sesizat din oficiu în urma articolului *Azilurile clandestine, închisori pentru bătrâni*. Știrea făcea referire la aspecte legate de funcționarea unor azile de bătrâni clandestine, bazate pe interviuri difuzate cu mai multe persoane nemulțumite de modul în care bătrânii sunt tratați în aceste centre ilegale.

În final, știrea prezenta declarația directorului Agenției Naționale de Plăți și Inspecție Socială, potrivit căreia „*Trebuie*

să solicitați certificatele de acreditare și cel de licențiere, în primul rând. Apoi, trebuie să fiți foarte atenți la contractul pe care îl semnați. Fără licență nu are voie să funcționeze niciun centru”.

Având în vedere aspectele semnalate în presă, menționăm că situația azilelor/căminelor de bătrâni care funcționează fără acreditare/licență a mai făcut obiectul unor sesizări din oficiu ale instituției Avocatul Poporului (Azilul de bătrâni Tabita din Făgăraș; Azilul de bătrâni Zenobia din Târgu Secuiesc), fiind identificate o serie de nereguli, prin intermediul controalelor efectuate de către autoritățile competente pe care le-am sesizat.

De asemenea, a rezultat faptul că proliferarea unor astfel de cămine clandestine este încurajată de subfinanțarea înființării unor astfel de centre de către autoritățile administrației publice centrale/locale și de numărul mic de locuri disponibile la centrele deja existente.

Potrivit prevederilor legale în vigoare, furnizorii pot acorda servicii sociale *numai dacă dețin certificat de acreditare*, iar serviciile sociale pot funcționa pe teritoriul României *numai dacă dețin licență de funcționare*. În condițiile în care inspectorii sociali constată nerespectarea prevederilor legale, *pot propune retragerea acreditării/licențierii și aplicarea sancțiunilor contravenționale reglementate, inclusiv „dacă, din cauza gravității faptelor constatate, se apreciază că se încalcă drepturile fundamentale ale beneficiarilor, punându-se în pericol viața acestora*”.

Ca urmare a demersurilor întreprinse la Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Brașov, la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov (DGASPC Brașov, în continuare), ne-au fost comunicate informații cu privire la situațiile identificate la nivelul Județului Brașov, ce măsuri au fost dispuse în condițiile în care a fost constatată încălcarea drepturilor fundamentale ale beneficiarilor acelor

azile/cămine clandestine, precum și deficiențele constatate.

De asemenea, AJPIS Brașov ne-a comunicat faptul că, *ulterior retragerii licenței de funcționare provizorie de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, furnizorul de servicii sociale are posibilitatea să depună la Ministerul Muncii și Protecției Sociale un alt dosar în vederea licențierii serviciului social, care se soluționează în termen de 60 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de licențiere.*

Față de cele expuse, se constată faptul că sancțiunea retragerii licenței de funcționare provizorii nu are o eficiență reală asupra activității centrului vizat, întrucât acesta poate demara **o nouă procedură** de obținere a unei noi licențe de funcționare provizorii, obținerea acesteia permițând-i reluarea activității. În acest sens, apreciind că este necesară **o diferențiere** între centrele care depun solicitarea obținerii unei licențe provizorii fără a fi fost sancționate în prealabil cu măsura retragerii unei licențe provizorii anterioare, respectiv centrele pentru persoane vârstnice care au fost sancționate cu măsura retragerii licenței de funcționare provizorie ca urmare a neîndeplinirii standardelor minime de calitate nici măcar după termenul impus de către inspectorii sociali care au efectuat controlul (de exemplu, prin reglementarea unui interval de timp în cadrul căruia aceste din urmă centre să nu aibă dreptul să solicite o nouă astfel de licență), au fost continuate demersurile la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială și la Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale ne-a comunicat mai multe aspecte, printre care menționăm următoarele:

- la acel moment avea loc **o campanie derulată de ANPIS** în scopul constatării nivelului de dezvoltare și de adecvare, precum și a stării de funcționare a serviciilor sociale rezidențiale pentru persoane vârstnice;

- serviciile de îngrijire de lungă durată pentru persoane vârstnice dependente sunt încă **insuficiente**. Astfel, în anul 2019, **1,3% din populația peste 65 de ani** a beneficiat de servicii sociale. Dintre cele 52.276 persoane, 39,87% au beneficiat de îngrijire într-un centru rezidențial, 28,44% au beneficiat de servicii de îngrijire la domiciliu și 10,96% în centre de zi de îngrijire și recuperare, **existând județe în care nu este înființată nicio unitate de îngrijire la domiciliu;**

- din raportările autorităților administrației publice locale, la nivelul 2019, față de capacitatea totală de 4.613 locuri, la data de 31 decembrie 2019 erau găzduite 3.946 persoane, **rezultând un număr de 667 locuri neocupate, dintre care 47 în Județul Brașov;**

- în cele 45 de cămine de interes județean, rezultă un număr de 384 de locuri neocupate față de capacitatea acestor centre;

- pentru 68 din 78 de cămine de la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor, contribuția beneficiarilor a reprezentat, în anul 2019, sub 50% din veniturile de funcționare, pentru 37 din 78, contribuția beneficiarilor este sub 30%, iar pentru 15 cămine, contribuția beneficiarilor este între 0% și 20%.

Având în vedere aceste aspecte, și anume, că pentru căminele UAT-rilor dezavantajate care nu pot aloca resurse suficiente pentru funcționarea serviciilor sociale, sumele solicitate de la bugetul de stat, în completare sunt esențiale, **MMPS a propus creșterea cuantumului sumelor alocate de la bugetul de stat, în completarea celor de la bugetul local.**

- pe baza rezultatelor campaniei de control aflate în derulare, MMPS are în vedere analiza unor posibile soluții în vederea îmbunătățirii cadrului legal, în situația interzicerii funcționării unui serviciu social pentru încălcarea drepturilor fundamentale ale beneficiarilor, punându-se în pericol viața acestora.

Având în vedere răspunsurile care ne-au fost comunicate, a fost aprobată

reluarea demersurilor la nivelul MMPS, pentru a ni se comunica **rezultatele acestor acțiuni de control și măsurile luate cu privire la necesitatea modificării cadrului legal reprezentat de Legea nr. 197/2012, republicată, și de Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 118/2014.**

Ca urmare, MMPS ne-a comunicat faptul că **solicitarea noastră a fost supusă atenției ANPIS**, cu precizarea să ni se comunice de către această instituție publică, rezultatele campaniei de control în centrele rezidențiale pentru persoane vârstnice, precum și eventualele propuneri de modificare a legislației din domeniu, bazate pe constatările inspectorilor sociali.

ANPIS ne-a comunicat că a elaborat un set de propuneri de modificări legislative care se regăsesc în *Capitolul 7. Propuneri de modificare și completarea cadrului legislativ, pag. 41-47, al Raportului tematic național elaborat ca urmare a derulării campaniei naționale privind „Verificarea calității serviciilor sociale rezidențiale destinate persoanelor vârstnice și evaluarea gradului de acoperire cu acest tip de servicii sociale”*.

Ca urmare a analizării raportului menționat¹, au rezultat următoarele propuneri legislative (referitoare la aspectele semnalate de instituția Avocatul Poporului):

- „modificarea art. 27 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității serviciilor sociale, referitor la retragerea licenței de funcționare a serviciului social, întrucât în textul articolului menționat se face trimitere la alin.(6) al art.11 din lege, prin care se stabilesc etapele și condițiile licențierii inițiale (licenței provizorii) și care nu se poate astfel corela cu prevederile art. 27 alin. (2) care face referire la situațiile în care se dispune retragerea licenței de funcționare a serviciului social. Astfel, este propusă

completarea art. 27 alin. (2) lit. d) cu următorul cuprins: „*dacă, din cauza gravității faptelor constatate, se apreciază că se încalcă drepturile fundamentale ale beneficiarilor, punându-se în pericol viața acestora, și se interzice înființarea de servicii sociale pe o perioadă de cel puțin un an.*”

MMPS ne-a comunicat că pe baza propunerilor de modificări legislative prezentate în Raportul tematic de control elaborat de ANPIS, ca urmare a derulării campaniei naționale privind „Verificarea calității serviciilor sociale rezidențiale destinate persoanelor vârstnice și evaluarea gradului de acoperire cu acest tip de servicii sociale”, ministerul a elaborat *un prim draft al proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității serviciilor sociale. Acesta urmează să parcurgă procedura de avizare internă, după care urmează să fie supus dezbaterii publice în conformitate cu prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.*

În urma campaniei de control în centrele rezidențiale pentru persoane vârstnice, ANPIS a constatat necesitatea modificării și completării prevederilor legale inclusiv prin interdicția înființării de servicii sociale pe o perioadă de cel puțin un an adusă centrelor care furnizează servicii sociale, în condițiile în care au fost încălcate drepturile fundamentale ale beneficiarilor, punându-se în pericol viața acestora, cât și faptul că propunerile legislative elaborate de ANPIS au fost înaintate MMPS.

*Cătălina Dinu, consilier
Biroul Teritorial Brașov*

¹ <https://www.mmanpis.ro/rezultatele-campaniilor-de-control-2021> (accesat la data de 11 ianuarie 2022).

Certificatul verde - necesitate sau constrângere

Încă de anul trecut, Avocatul Poporului a luat act și poziție față de o serie de aspecte care priveau testarea și vaccinarea, și care anul acesta fac obiectul așa-zisului „certificat verde”.

Testarea - Deși era o reglementare potrivit căreia *cei au încheiat perioada de izolare de 14 zile de la data primului test pozitiv, declarați vindecați fără al doilea test de control, își putea relua activitățile curente și profesionale cu păstrarea distanțării și purtarea măștii acasă și la locul de muncă pentru încă 10 zile, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, angajatorii condiționau întoarcerea la muncă de prezentarea unui test negativ efectuat din resursele financiare ale salariatului.*

În urma intervenției Avocatul Poporului, Inspekția Muncii și a luat notă de posibilitatea generalizării acestor situații în condițiile menținerii stării de alertă și, pe cale de consecință inspectoratele teritoriale de muncă au intervenit preventiv în cadrul activității de control desfășurată în conformitate cu prevederile Legii nr. 55/2020, **pentru conștientizarea angajatorilor și informarea acestora în ceea ce privește legalitatea măsurilor care pot fi luate la întoarcerea lucrătorilor la locul de muncă.**

Vaccinarea - În urma unei petiții adresate instituției noastre (mijlocul lunii februarie 2021), o petentă reclama faptul că i s-a adus la cunoștință *dacă un angajat nu vrea să se vaccineze are șanse să nu mai lucreze.* Astfel, petenta susținea că impunerea unei asemenea condiții „*încalcă Constituția României, Lega pacientului și consimțământul informat cu privire la un act medical ce nu poate fi obligatoriu sau condiționat și limitează dreptul la muncă al angajaților pe acest criteriu.*”

În urma demersurilor instituției noastre, Ministerul Sănătății, ne-a comunicat că:

- în România vaccinarea este voluntară (neobligatorie) și gratuită, iar accesul la locul de muncă a persoanei încadrate nu poate fi condiționat de vaccinarea împotriva SARS-Cov-2;

- niciun angajat nu poate fi condiționat de către angajator să se vaccineze împotriva COVID-19, vaccinarea fiind un act medical preventiv bazat pe consimțământul persoanei;

- impunerea vaccinării împotriva COVID-19, de către angajator, este în afara cadrului legal.

Adresa a fost comunicată Ministerului Muncii cu rugămintea a de a recomanda, Inspekției Muncii, ca prin intermediul inspectoratelor teritoriale de muncă, să mediatizeze, în rândul angajatorilor aspectele mai sus menționate.

Obligativitatea plății testelor de personalul medical, angajații centrelor rezidențiale, ai sistemului de urgență și pompierii, nevaccinați. În vara acestui an, au apărut în spațiul public o serie de declarații ale membrilor guvernului din care reieșea că *a fost definitivat ordinul care va impune testarea periodică a personalului medical nevaccinat, dar și obligativitatea plății testelor, și ulterior că „alături de personalul medical nevaccinat anti-COVID, în procesul de testare obligatorie ar putea fi incluși angajații centrelor rezidențiale, ai sistemului de urgență și pompierii.”*

Față de acest aspecte, am solicitat atât Ministerului Sănătății, Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Muncii și Protecției Sociale identificarea resurselor necesare pentru suportarea de către aceste ministere a costurilor aferente supravegherii medicale profilactice specifice riscurilor profesionale - situație în care se încadrează și testarea periodică, a medicilor, sistemului de urgență și pompierilor, astfel încât să nu fie condiționată prezența la locul de muncă a acestora, de efectuarea unor teste rapide antigene sau a testelor RT-PCR, făcute din veniturile lor proprii.

În pofida prevederilor legale care consacră **respectarea dreptului pacientului de a-și exprima consimțământul în mod liber și informat în realizarea actului medical**, a prevederilor legale în vigoare, a Rezoluției Adunării Parlamentare a Consiliului Europei 2361/2021 din 27 ianuarie 2021, **prin care îndeamnă statele membre să se asigure că vaccinarea nu este obligatorie, în realitate, sub diverse constrângeri, condiționări și alte asemenea acțiuni, anumite categorii de persoane sunt obligate să se vaccineze.**

Un exemplu în acest sens, este cazul unei universități, care a **condiționat de prezentarea de către studenți și cadrele didactice și personalul auxiliar catedre, înainte de fiecare examen, a certificatului de vaccinare anti COVID, inclusiv în primă doză; test RT-PCR negativ, nu mai vechi de 72 de ore; rezultatul negativ al unui test antigen rapid nu mai vechi de 24 de ore; adevărul din care să rezulte că se află între a 16-a și a 90-a zi ulterioară confirmării infectării cu SARS-CoV-2.** În opinia Avocatului Poporului, o astfel de condiționare aducea atingere atât dreptului la învățătură și instruire cât și dreptului la muncă.

Ulterior intervenției noastre, universitatea ne-a transmis că efectuează în mod gratuit testarea antigen rapid exsudat naso-faringian pentru studenții și angajații proprii.

Recent, Avocatul Poporului a fost sesizat în privința neconstituționalității a două proiecte de acte normative aflate în proces legislativ: *Proiectul de Lege privind stabilirea unor măsuri în domeniul sanitar, pe perioada stării de alertă, pentru personalul din cadrul unor unități publice și private, aflat în transparență decizională pe site-ul Ministerului Sănătății în perioada 27.09.2021 - 25.10.2021 și Proiectul de Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19,*

Documentele sus-menționate reglementează condiționarea exercitării dreptului la muncă al personalului care își desfășoară activitatea în cadrul unităților sanitare publice sau private și al centrelor rezidențiale, de obținerea certificatului digital al UE privind COVID-19.

Costurile privind activitatea de testare împotriva virusului SARS-CoV-2 sunt suportate de către personalul din cadrul unităților vizate, cu excepția personalului care are indicație medicală pentru nevaccinare.

Consecințele nerespectării cerințelor actelor mai sus menționate sunt:

- sancțiunea suspendării contractelor individuale de muncă, respectiv a încetării de drept a contractelor de muncă, în situația în care perioada de suspendare cumulează 30 de zile în situația în care angajații nu prezintă certificatul digital;
- interdicția accesului în centrele rezidențiale a personalului care nu prezintă certificatul digital sau, după caz, interzicerea desfășurării activităților care presupun contactul cu persoanele beneficiare.

În fapt, pot fi reținute următoarele neajunsuri:

- deficit de personal medical (inclusiv medici de familie);
- deficit mare de personal în centrele rezidențiale, în căminele de bătrâni, în centrele de plasament, în centre de recuperare, dar și în unități sanitare - descurajați de costul testelor, angajații se văd nevoiți să renunțe la contractul de muncă, fiind astfel aduse prejudicii beneficiarilor furnizorilor de servicii sociale publice și privați din centrele rezidențiale;
- costurile testelor RT-PCR sau al testelor antigen rapid sunt foarte ridicate raportat la puterea de cumpărare a cetățenilor - nu s-a intervenit pentru o eventuală plafonare a prețului testelor de o manieră care să faciliteze cetățenilor accesul la efectuarea acestora, ca măsură de protecție anti-COVID. În acest sens, amintesc pct. 12 din Rezoluția Parlamentului European din 29

aprilie 2021 referitoare la accesibilitatea și prețul abordabil al testelor de COVID-19 (2021/2654(RSP)) prin care se solicită Comisiei să *susțină statele membre prin activarea Instrumentului pentru sprijin de urgență, pentru a acoperi costurile testărilor pentru COVID-19, solicitând contribuții voluntare din partea statelor membre, alocând finanțare suplimentară pentru acordurile de achiziție în avans și asigurându-se că vaccinarea este gratuită; se așteaptă ca acest efort comun să fie folosit ca sursă de inspirație pentru a extinde testele gratuite pentru cetățenii și rezidenții UE;*

Recunoscând obligația constituțională a statului de a lua măsuri pentru asigurarea sănătății publice, **Avocatul Poporului apreciază că soluțiile legislative care condiționează exercitarea dreptului la muncă al personalului din unitățile sanitare publice și private, precum și al personalului încadrat în centrele rezidențiale publice și private de obținerea certificatului de vaccinare sau de certificatul de testare (cu plata testelor realizată de către angajat), sub sancțiunea suspendării contractului individual de muncă, respectiv a încetării de drept a acestuia reprezintă măsuri restrictive privind exercițiul dreptului la muncă, al egalității în drepturi și al asigurării măsurilor de protecție socială; sun măsuri lipsite de proporționalitate și inadecvate scopului urmărit.**

*Ecaterina Mirea,
Adjunct al Avocatului Poporului*

Cetățeni inteligenți și administrație inteligentă - între drepturi și responsabilități

- Studiul a fost prezentat în cadrul conferinței internaționale SMART CITIES organizată de Universitatea Națională de Studii Politice și Administrative București în luna decembrie 2021 -

Dezvoltarea serviciilor administrației publice prin tehnologii smart interactive cu cetățenii este esențială sub mai multe aspecte: elimină subiectivismul funcționarilor; scurtează timpul de soluționare a petițiilor; permite rezolvarea acestora într-un program flexibil, conform disponibilității de timp a cetățeanului; facilitează interconectarea „ghișeelor”, în sensul că solicitări dintre cele mai diverse pot fi accesate printr-o singură aplicație; instaurează „corupția zero”. Nu în ultimul rând, un asemenea sistem mobilizează cetățenii în a fi pro-activi pentru actualizarea și utilizarea propriilor cunoștințe de IT.

Dintr-un subiect de SF, cum părea acum câteva decenii, obiectivul *orașul inteligent* devine în zilele noastre o nouă paradigmă de organizare a serviciilor publice și o necesitate care condiționează dezvoltarea economică și socială a comunității. Întregul proces se află la intersecția a două realități: pe de o parte, cerințele autorităților s-au diversificat și exigențele cetățenilor față de acestea au crescut. Pe de altă parte, perfecționarea tehnologiilor IT a dus la simplificarea lor, permițând un acces tot mai larg și, implicit, adoptarea unor noi proceduri de comunicare între stat și cetățean.

Portofoliul tehnologiilor smart cu aplicabilitate în practica operațiunilor administrative s-a diversificat tot mai mult, fiind accesibile, practic, în orice localitate urbană, sub aspectul costurilor și al adecvării la necesitățile comunității. Dezvoltarea smart a comunității poate prinde viață prin identificarea nodurilor disfuncționale ale birocrăției, prin dimensionarea rațională a procedurilor administrative firești funcționării unui oraș și prin voința politică de a diminua substanțial dependența cetățeanului de capriciile ghișeelor.

Orașul smart presupune cunoașterea profundă a realităților din comunitate și voința eliberată de „branduire politică” de a instaura o nouă relație între cetățeni și autorități printr-o comunicare promptă și

exhaustivă. Este mijlocul prin care se pot asigura accesul și contribuția cetățeanului la politicile locale, implicarea acestuia în deciziile autorității locale, consultarea lui privind constituirea și cheltuirea bugetului local pentru nevoile reale ale comunității.

Soluțiile pentru orașul inteligent se bazează în primul rând pe garantarea drepturilor și conștientizarea responsabilităților cetățenilor și pe înțelegerea a ceea ce înseamnă democrația participativă. Marea virtute a tehnologiilor smart constă în aceea că permit reșezarea cetățeanului în axul deciziilor administrative. Restul sunt efecte: deschiderea neîngrădită a dialogului dintre autorități și cetățean, identificarea unor direcții consensualizate și realizarea unor programe predictibile de dezvoltare locală.

1.1. Dacă lege nu e, nimic nu e

Tehnologiile smart mai au un efect: răpesc birocrăției administrative „pixul” unor decizii arbitrare sau lăsate la voia bunului plac. De exemplu, faimoasele „avize” cerute fără conținere de la tot felul de autorități pentru a i se elibera unui cetățean o autorizație de construcție sunt un fel brici în labele maimuței. Or, accesarea informațiilor respective *in cloud* ar lipsi autoritatea publică de sentimentul că „autoritate” înseamnă a-l domina pe cetățean și nu a fi în slujba lui.

Această realitate conduce spre truismul că nimic nu se va face de la sine în materia „smartificării” operațiunilor administrative dacă nu se va realiza un cadru legislativ imperativ și sancționatoriu.

În prezent, cadrul intern de reglementare în domeniu este vag și insuficient, mai degrabă opțional și facultativ decât, riguros și imperativ. Tehnologiile smart figurează mai des în diverse programe electorale și promisiuni politice, nicidecum în setul de obligații de serviciu ori în fișa postului a decidenților pe plan local. Aici nu este vorba despre o lipsă de alonjă vizionară din partea autorităților, ci de rețineri interesate în a aborda o astfel de deconstrucție indispensabilă pentru viitorul unei țări, care riscă să rămână deconectată

de la rețeaua globală a tehnologiei inteligente, cu toate implicațiile acestei autoexcluderi.

Tendența lumii civilizate spre asimilarea tehnologiilor smart în spațiul public este evidentă. Fenomenul este de neoprit. Avantajele sunt recunoscute anonim. Problema este doar a vitezei fiecărei comunități de a se integra în acest ritm. Nici țara noastră nu duce lipsă de tot felul de strategii naționale, „studii de fezabilitate” ori foi de parcurs la nivel local sau național, dar trecerea la acțiuni concrete este sporadică și aleatorie. Reglementările în materie sunt insuficiente și lipsite de predictibilitate. Iată câteva exemple.

Prin Ordinul 2276/2020-2276/6152 al Ministrului Educației, privind acordarea burselor „Eugen Ionescu” în anul universitar 2020-2021, publicat în Monitorul Oficial nr. 18 din 01.08.2021, doar trei universități din România și anume Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” și Universitatea „Asachi” din Iași prin Facultatea de Administrare a Afacerilor, respectiv Facultatea de Construcții și Instalații și Universitatea Tehnică de Construcții București prin Facultatea de Inginerie a Instalațiilor oferă burse în domeniile: *smartsociety*, *smartcities*.

Prin adoptarea Deciziei 2010/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrul pentru implementarea sistemelor inteligente de transport în domeniul transportului rutier și pentru interfețele cu alte moduri de transport, publicată în Jurnalul Oficial 39L din 16.02.2016, Comisia Europeană a invitat organizațiile de standardizare europene (OSE) să elaboreze standardele necesare pentru implementarea și utilizarea operațională a STI (sistemul de transport inteligent) în condiții de interoperabilitate, compatibilitate și continuitate.

Directiva 2010/40/UE stabilește necesitatea unor interfețe urban-interurban care să permită interoperabilitatea și continuitatea serviciilor de transport indiferent de rețele și de frontiere. Zonele urbane sunt identificate drept "zone

prioritare" opționale pentru punerea în aplicare unor servicii de informare în timp real cu privire la trafic. Primii și ultimii kilometri de drum ai persoanelor care călătoresc au loc de obicei în zone urbane și, prin urmare, aceste informații sunt esențiale pentru furnizarea la nivelul UE a unor servicii de informare cu privire la călătoriile multimodale care să contribuie la o mobilitate fără sincope.

În cadrul obiectivelor stabilite de această Directivă, cerințele de creștere a eficienței și siguranței mobilității urbane au fost incluse într-un pachet de recomandări numit „Pachetul privind mobilitatea urbană”, adoptat în anul 2013 și care include domenii precum logistica urbană, reglementările privind accesul în zonele urbane și taxarea utilizatorilor căilor rutiere, implementarea coordonată a sistemelor inteligente de transport urbane și siguranță rutieră în zonele urbane.

În ceea ce privește interesul autorităților locale pentru dezvoltarea și implementarea unor proiecte inteligente, ar fi necesar un studiu privind experiențele izolate de implementare a tehnologiilor smart conform unor hotărâri dedicate ale consiliilor locale, care să fi integrat cu succes conceptul de mobilitate urbană durabilă și să-l fi dezvoltat pentru comunitățile locale.

Planificarea mobilității – un termen care trebuie bine definit - reprezintă un element cheie al dezvoltării durabile și una dintre cele mai importante provocări ale orașelor de astăzi.

Punctul de vedere al comunității trebuie aflat și valorificat înainte de a începe implementarea unui proiect citymobile net (aplicație de mobilitate urbană) pentru că este vorba despre calitatea vieții în comunitate iar strategia de mobilitate urbană. Spre deosebire de abordările tradiționale de planificare a transporturilor, noul concept pune un accent deosebit pe implicare a cetățenilor și

a tuturor părților, pe coordonarea politicilor între sectoare (transport, utilizarea terenurilor, mediu, dezvoltare economică, politici sociale, sănătate, siguranță etc.), între diferitele niveluri de autoritate și între autoritățile învecinate. Planurile sustenabile de mobilitate urbană necesită o viziune pe termen lung și sustenabilă pentru o zonă urbană și care să țină cont de costurile și beneficiile societale mai extinse, cu scopul de a “internaliza costurile” și a sublinia importanța evaluării² este însoțită de o diversitate de provocări și nevoi specifice locale. Reacția comunității ulterior aplicării măsurilor alterează calitatea relației dintre autoritate și cetățean, pune la îndoială buna credință a factorilor decidenți și riscă să compromită implicarea și portofoliul de idei sau soluții care ar fi putut veni din partea comunității locale.

Hotărârea nr. 81/2017 pentru modificarea și completarea Strategiei naționale de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.929/2014 publicată în Monitorul Oficial nr. 155/2017 reglementează, printre altele, participarea României la procesul european de cercetare, dezvoltare și inovare prin asumarea rolului de lider sau de actor important la diferite infrastructuri de cercetare. Reglementarea își propune să stimuleze concentrările tehnologice (*cluster*) interdisciplinare prin susținerea mai multor specializări inteligente, subordonate conceptului de *oraș inteligent*. Astfel de soluții de infrastructuri integrate pentru nevoile populației în aglomerări urbane condiționează participarea țării noastre „la dezvoltarea conceptuală, construcția și operarea unor infrastructuri de cercetare europene, în condițiile în care comunitatea științifică și tehnologică națională exprimă poziții clare în acest sens și există masa critică necesară unei poziții importante în acea infrastructură”. Hotărârea citată menționează existența unor

²https://www.eltis.org/sites/default/files/BUMP_Guidelines_RO.pdf, consultat la 02.12.2021

astfel de proiecte, unele emergente, cuprinse în documente strategice naționale sau europene, cum sunt foaia de parcurs (*roadmap*) pentru infrastructuri de cercetare ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures) sau cea națională elaborată în coordonarea CRIC (Comitetul Român pentru Infrastructuri de Cercetare), sau cele menționate explicit în Programul de guvernare de la acea dată.

1.2. Legiferarea este un hub al paradoxurilor

În preambulul Strategiei naționale de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020 se consideră că, „judecând după standardele internaționale, dar și după nevoile interne, România nu are destui cercetători. Lipsește masa critică de resurse umane pentru dezvoltarea unor domenii promițătoare și, în mod special, pentru cercetarea și inovarea interdisciplinară.

Numărul de cercetători din mediul de afaceri este în scădere, iar marile companii cu filiale în România se arată reticente în privința dezvoltării unor centre locale de cercetare și a încadrării activităților specifice ca activități de cercetare-dezvoltare. Mobilitatea intra- și intersectorială este limitată, având un impact nedorit asupra circulației cunoștințelor tehnice și inovării. Accesul sectorului privat la infrastructurile publice de cercetare este dificil, serviciile oferite sunt limitate și, în consecință, gradul de utilizare al acestor instalații este scăzut”.

Recunoscându-se subdimensionarea sectorului de cercetare-dezvoltare din țară, Strategia amintită consideră că principala cauză a acestei realități o reprezintă finanțarea redusă. În cifre absolute, în România se cheltuiește pentru cercetare și dezvoltare, pe cap de locuitor, de aproape 20 de ori mai puțin decât media europeană. Pe de altă parte, „cererea de cercetare și dezvoltare este scăzută, nu este stimulată suficient și nici nu stimulează suficient alte sectoare economice”. Concluzia: „Sectorul CD se dovedește slab conectat, atât cu mediul de afaceri, cât și cu publicul în general. În

aceste condiții, inovarea nu reprezintă un factor central al dezvoltării economice și sociale în România”.

Statul se dovedește un partener slab în domeniul cercetării și dezvoltării, lipsit de viziune și fără alocări de resurse financiare care să pună în valoare beneficiile tehnologiei smart, lăsând responsabilitatea adoptării acesteia pe mediul de afaceri și comunitățile locale.

Există, însă, destule acte normative adoptate mai mult pentru conformarea cu indicațiile de la Bruxelles, fără să existe o „chimie” cu necesitățile interne. În materie de legiferare, suntem un hub al paradoxurilor. Un exemplu îl reprezintă Ordonanța de urgență 88/2020 privind acordarea unui sprijin financiar pentru pregătirea portofoliului de proiecte considerate prioritare pentru perioada 2021-2027, care să fie propuse spre finanțare din fonduri europene prin Programul operațional Asistență tehnică 2014-2020 și Programul operațional Infrastructură mare 2014-2020 care ținesc, printre altele, domeniul de specializare în tehnologiile inteligente.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 156/2020 privind unele măsuri pentru susținerea dezvoltării teritoriale a localităților urbane și rurale din România prevede că unitățile administrativ-teritoriale urbane, respectiv municipiile, sectoarele municipiului București și orașele care au în structura administrativ-teritorială sate aparținătoare, pot include în aria lor teritorială astfel extinsă o serie de soluții de tip inteligent, denumit *smartvillage* și oraș inteligent, denumit *smartcity*, care să fie finanțate din fondurile europene nerambursabile, alocate țării noastre pentru perioada 2021-2027,

Statului și autorităților locale le revine obligația să pună la dispoziție instrumentele legale și juridice care să faciliteze accesul și implementarea tehnologiilor informaționale, stimulând – sau/și obligând – comunitățile locale să urgenceze tranziția spre funcționarea în sistem smart.

1.3 Informația e putere; cum va fi folosită?

Tot ceea ce ține de responsabilitatea administrației locale și bunul mers al comunității – transport, sănătate, educație, comunicații, servicii – are nevoie de cunoaștere și funcționalitate, dar și de identificarea disfuncțiilor, pentru a interveni în eliminarea și prevenirea lor. Îndeosebi comunitățile urbane au nevoie și trebuie să folosească, pe cât posibil, toate facilitățile tehnologiilor smart, inclusiv sau mai ales în beneficiul grupurilor vulnerabile. În acest scop, este obligatoriu ca platforma juridică a implementării mijloacelor și soluțiilor practice de folosire a tehnologiei smart să garanteze drepturile fundamentale pentru fiecare cetățean. *Smartcities* reprezintă un cadru care trebuie să garanteze libertatea și drepturile individuale, oferind fiecărui membru al comunității respective certitudinea că viața lui personală este protejată de orice intruziune sau supraveghere neautorizată.

Fundamentul oricărei aplicații *smart* îl constituie respectarea demnității umane, a drepturilor și libertăților cetățenești, indiferent de natura serviciilor publice bazate pe tehnologia inteligentă. De respectarea acestei condiții fundamentale depinde participarea cetățenilor la procesul decizional al autorităților locale, ca și încrederea lor în utilitatea noilor tehnologii. Ca să dezvolți un oraș inteligent funcțional este nevoie să-l faci pe cetățean să înțeleagă, să se simtă și să se comporte ca un partener de încredere, ascultat și respectat

Democrația participativă este la fel de importantă ca și facilitarea mobilității urbane prin tehnologia inteligentă, dezvoltată mai ales în funcție de nevoile în plan local, și, acolo, unde se impune, cu conexiuni la nivel național. Totul ar putea începe cu pași simpli, ca de pildă cum s-ar putea să asigura conectarea la energie inteligentă a unui cartier sau cum se pot

dezvolta serviciile smart delivery în plan local.

În toate cazurile, provocarea constantă a implementării oricărei soluții administrative de tip smart o constituie cunoașterea de către autoritatea locală și cetățean a responsabilităților reciproce și respectarea drepturilor și libertăților cetățenești.

1.4 Smart presupune înțelepciune colectivă

Smartcities înseamnă mult mai mult decât colectarea de date de către serviciile administrației publice locale ori de aplicațiile introduse în mecanismul electoral. Unul dintre cele mai importante drepturi cetățenești este prevăzut la art. 36 din Constituție care garantează dreptul la vot și, prin asta, consfințește puterea suverană a cetățenilor. Deținerea acestei puteri legitime și fundamentale este, obligatoriu, însoțită de responsabilitatea civică. Acest lucru înseamnă că este esențial să votăm foarte bine informați și „să facem distincția între promisiunile de campanie, platformele program și lucrurile care pot fi realizate și sunt importante pentru noi”³. Conceptualizarea și implementarea *smartcities* sunt importante pentru fiecare cetățean care se va afla, tot mai aproape, de provocarea *smartcitizen*.

Pentru dezvoltarea noilor politici locale există „smart paliere” foarte generoase, precum conectarea la sursele de energie electrică sau problematica persoanelor vârstnice singure.

Chestiunea îmbătrânirii populației ar trebui să devină preocupantă pentru societate, inclusiv prin proiectarea și consolidarea unor modalități de acces a persoanelor vârstnice la diferite servicii și chiar posibila lor interconectare prin tehnologia inteligentă. Acest tip de provocări fac parte din perspectiva dezvoltării orașelor inteligente în viitorul apropiat.

³https://romaniansmartcity.ro/wp-content/uploads/2020/09/Ghidul_Alega%CC%86to_rului_Smart_2020_Asociat%CC%A6ia-

[Roma%CC%82na%CC%86-pentru-Smart-City.pdf](#) consultat la 02.12.2021

Inteligența orașelor este dată de nivelul atins în aplicarea tehnologiilor smart, nu doar în administrația locală, ci și în uzul nemijlocit al cetățenilor, conform propriilor nevoi.

Noțiunea de oraș inteligent/„smart” sau în traducere liberă “oraș isteț” nivelul de înțelepciune colectivă a comunității, administrativă și cetățenească.

În tentativa aplicării tehnologiilor smart, fiecare oraș se confruntă cu dificultatea de găsi un just echilibru între respectarea demnității umane, a drepturilor cetățenești, pe de o parte, și facilitarea accesului la servicii de bună calitate, cu tehnologii performanțe, pe de altă parte.

Problema este sensibilă cu atât mai mult cu cât o parte dintre datele colectate la nivel local se centralizează și au relevanță la nivel național. Este vorba îndeosebi despre date relative la proprietățile mobiliare și imobiliare, la bunurile supuse taxelor și impozitării locale. Posibilitatea de a se achita taxe și impozite de pe telefoanele mobile individuale ridică întrebări despre cum se gestionează aceste date cu caracter personal în deplină siguranță și cum se folosesc aceste date în conexiune cu datele guvernamentale.

Aceste aspecte sunt reale provocări pentru că posibilitatea de a colecta un volum atât de mare de date trebuie corelată cu garantarea protecției lor. Măsurile și instrumentele tehnologiei inteligente ar trebui să includă proceduri la fel de smart care să garanteze drepturile constituționale în materie de protecție a datelor personale.

Este faimoasă, din acest punct de vedere, o știre mai veche din presa americană: “Este mai puțin vizibilă știrea în care robotul de la Boston Dynamic a salvat ostaticii decât știrea în care vocea și comportamentul unei persoane au fost simulate până la perfecțiune și folosite într-un proces penal”⁴.

Sensibilitatea problemei s-a evidențiat și în perioada pandemiei.

Societatea românească este segregată prin procedura de a condiționa accesul în diferite arii publice de scanarea codurilor QR ale certificatelor verzi. Prinde tot mai multă notorietate opinia că respectiva scanare este, de fapt, o procedură mascată și ilegală de acces la date cu caracter personal.

Asaltul general al instrumentelor tehnologiei smart are nevoie de reguli și principii de bază care să garanteze că ele funcționează în beneficiul social și în condiții de siguranță cu respectarea dreptului la viață privată și a demnității umane, că oferă fiabilitate și deplină transparență, respectă confidențialitatea, valorile și principiile eticii relațiilor sociale.

1.5 Cerințele utilizării tehnologiilor smart

Uniunea Europeană a comunicat la 8 aprilie 2019 o viziune proprie în materie de etică în folosirea inteligenței artificiale. Pentru utilizarea acestei tehnologii, sunt enunțate mai multe cerințe, pe mai multe direcții: a) implicare și supraveghere umană: sistemele de inteligență artificială ar trebui să faciliteze existența unor societăți echitabile prin sprijinirea implicării factorului uman și a respectării drepturilor fundamentale, fără să reducă, să limiteze sau să compromită autonomia umană; b) robustețe și siguranță: o inteligență artificială în care putem avea încredere presupune ca algoritmi să fie siguri, fiabili și suficient de solizi pentru a face față erorilor sau inconsecvențelor de pe parcursul întregului ciclu de viață al sistemelor de inteligență artificială; c) respectarea vieții private și guvernarea datelor: cetățenii ar trebui să dețină controlul deplin asupra propriilor date, care să nu fie utilizate în scopuri prejudiciabile sau discriminatorii; d) transparență: ar trebui asigurată trasabilitatea sistemelor de inteligență artificială; e) diversitate, nediscriminare și echitate: sistemele de inteligență artificială ar trebui să țină seama

⁴Claudiu Marin DRĂGUȘIN, *Stadiul actual al eticii în domeniul inteligenței artificiale*, Revista Dreptul nr. 3, 2020

de întreaga gamă de abilități, competențe și cerințe din partea factorului uman și să asigure accesibilitatea; f) bunăstare societală și de mediu: sistemele de inteligență artificială ar trebui utilizate pentru a accelera schimbările sociale pozitive și pentru a favoriza dezvoltarea durabilă și responsabilitatea ecologică; responsabilitate: ar trebui instituite mecanisme care să asigure responsabilitatea și răspunderea sistemelor de inteligență artificială și a acțiunilor acestora⁵.

Respectarea unor astfel de cerințe și principii contribuie la identificarea, dezvoltarea și implementarea celor mai bune politici sociale. Puse la dispoziția resurselor umane implicate în acest proces devine o adevărată provocare să fie folosite pentru dezvoltarea celor mai oportune și eficiente soluții smart. Interfața este asigurată de computere și device-uri smart care sunt operate de oameni. Ce se întâmplă, însă, când această aparatură eșuează, se defectează iar datele colectate în memoria lor sunt expuse pierderii, ștergerii irecuperabile? Iată de ce sustenabilitatea acestora devine o chestiune de importanță majoră.

Ritmul în care progresează tehnologiile smart a făcut posibilă apariția computerelor cuantice, care vor interfera în criptografia monedelor virtuale. Universul construit în aceste coordonate virtuale se anunță copleșitor pentru multă lume: „Criptomonedele au potențialul de a schimba finanțele, eliminând intermediarii și aducând conturi către milioane de persoane nebankare din întreaga lume. La rândul lor, calculatoarele cuantice ar putea schimba modul în care produsele farmaceutice și materialele sunt proiectate prin puterea lor extraordinară de procesare. Însă avem o problemă: tehnologia blockchain care alimentează criptomonedele ar putea deveni vulnerabilă

la atacuri sofisticate și la tranzacții falsificate, dacă acest calcul cuantic se maturizează mai repede decât eforturile de a face bani digitali. Criptomonedele sunt securizate de o tehnologie numită blockchain, criptografie cu cheie publică. Sistemul este omniprezent. Vă protejează achizițiile online și bruiază comunicațiile pentru oricine altcineva decât destinatarul vizat. Tehnologia funcționează combinând o cheie publică, una pe care oricine o poate vedea, cu o cheie privată. Dacă progresul actual continuă, computerele cuantice vor putea sparge criptografia cu cheie publică, creând o potențială amenințare extrem de serioasă pentru lumea crypto, unde unele valute sunt evaluate la sute de miliarde de dolari. În cazul în care criptarea este întreruptă, atacatorii pot uzurpa identitatea proprietarilor legitimi ai criptomonedelor, ai NFT -urilor sau ai altor active digitale”⁶.

În fața unor asemenea provocări, o importanță deosebită capătă ceea ce s-ar putea numi siguranța juridică a diverselor aplicații tehnologice. „Preocuparea pentru asigurarea securității juridice este de actualitate în România, în condițiile creșterii cantitative a legislației, determinată de creșterea complexității dreptului, ca urmare a dezvoltării noilor surse de drept, mai ales a celor comunitare și internaționale, precum și a evoluției societății, a apariției unor noi domenii de reglementare. (...) Altfel spus, în activitatea de legiferare este asigurată calitatea legii, în sensul de conformitate a acesteia cu principiul preeminenței dreptului și cu cel al securității juridice, în cel mai larg sens al său? Jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, marcată în ultimii ani de tot mai frecventa invocare a cerințelor referitoare la accesibilitatea și previzibilitatea legii, poate constitui un răspuns la această întrebare și, totodată, un semnal cu privire la necesitatea luării de măsuri pentru remedierea unor

⁵Idem³

⁶[Cryptocurrency faces a quantum computing problem - CNET](https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/lumea-digitala/doua-tehnologii-sunt-aproape-sa-schimbe-lumea-dar-ar-putea-intra-in-confruntare-directa-1734609) consultat la 02.12.2021 și [https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/lumea-](https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/lumea-digitala/doua-tehnologii-sunt-aproape-sa-schimbe-lumea-dar-ar-putea-intra-in-confruntare-directa-1734609)

[digitala/doua-tehnologii-sunt-aproape-sa-schimbe-lumea-dar-ar-putea-intra-in-confruntare-directa-1734609](https://www.digi24.ro/stiri/sci-tech/lumea-digitala/doua-tehnologii-sunt-aproape-sa-schimbe-lumea-dar-ar-putea-intra-in-confruntare-directa-1734609)

deficiențe ce afectează din ce în ce mai profund sistemul juridic românesc și, implicit, existența statului de drept. (...) Importanța respectării principiului securității juridice pentru existența statului de drept impune o mai mare atenție acordată calității legii. Ca urmare, chiar dacă creșterea exponențială a numărului de acte normative și a complexității acestora poate fi justificată prin factori de natură istorică, sociologică, politică, economică, este necesar un efort de disciplinare a excesului normativ și de supunere a normelor edictate rigorilor securității juridice. Este vorba de un efort care privește legiuitorul - primar sau delegat, și care presupune diagnosticarea problemelor, identificarea de remedii adecvate, în sensul organizării activității de legiferare prin fundamentarea riguroasă a acestora pe principiile tehnicii legislative și a creșterii accesibilității și previzibilității normelor juridice”⁷.

Aspectele evocate mai sus demonstrează că sunt motive suficient de solide pentru care conceptul *smartcities* nu trebuie să rămână deasupra cetățenilor, ca un sistem misterios butonat de „aleșii” sau „numiții” regimului politic respectiv, ci trebuie să devină, pentru stat, un subiect de trecere spre modalități novatoare pentru viața comunității și în relațiile dintre cetățean și autorități, în care prioritatea o are cel dintâi. Specialiștii consideră că trecerea optimă este aceea pe segmente mici, în domenii de activitate aflate în legătură cât mai directă cu cetățeanul, astfel încât monitorizarea noilor proceduri să poată fi realizată cât mai ușor. Este rațional și practic să se avanseze în pași etapizați și pe arii restrânse astfel încât, o dată ajunși la un model cât mai bine funcțional să poată deveni aplicabil la nivel regional sau național, cu un risc cât mai redus de apariție a unor erori.

Digitalizarea la nivelul localităților/orașelor mici este un obiectiv fezabil pentru că va permite testarea și

adaptarea procedurilor smart la o scară mai redusă, înainte de generalizarea lor la nivel, comunitar sau regional.

1.6. Studiul de caz al pandemiei

Societățile cu adevărat democratice sunt capabile să avanseze soluții de dezvoltare și optimizare a relațiilor dintre cetățeni și autorități. Pentru asta este nevoie de municipalități puternice, de autorități locale cu voință de înnoire și de o reală autonomie locală.

Aplicarea politicilor de sănătate publică decise la nivel central și implementate la nivel local în condițiile pandemiei, cu precădere în ceea ce privește accesul școlărilor și dascălilor la rețeaua internet pentru desfășurarea învățământului on line, au dezvoltat destule lacune în derularea acestei forme în premieră a procesului didactic. Instrumentele de acces disponibile și device-urile folosite au semnalat mari diferențe între orașe, între comune sau între orașe și comune. Or, astfel de diferențe generează consecințe iremediabile pentru pregătirea și dezvoltarea personală a fiecărui copil sau adolescent din acele localități nepregătite pentru acest examen al modernității informatice. A fost o primă lecție din care e nevoie să învățăm că înainte de a trece la o conceptualizare mai sofisticată a orașelor smart un bun început în sistemul de dezvoltare al unei comunități smart ar fi efortul grabnic de a reorganiza/reconstrui structura funcțională a școlilor aflate sub autoritatea consiliilor locale astfel încât ele să devină eficiente în situații care impun învățământul on line. Statul trebuie să rămână responsabil pentru asigurarea infrastructurii necesare, inclusiv în parteneriat cu companiile private din domeniul tehnologiei digitale.

Câte dintre companiile private din România sunt dispuse să ofere soluții pentru orașele inteligente? Sau soluțiile trebuie să vină din partea societății, iar statul să asigure hub-ul pentru conectare și

⁷<https://www.ccr.ro/wp-content/uploads/2021/01/predescu.pdf> consultat la 02.12.2021

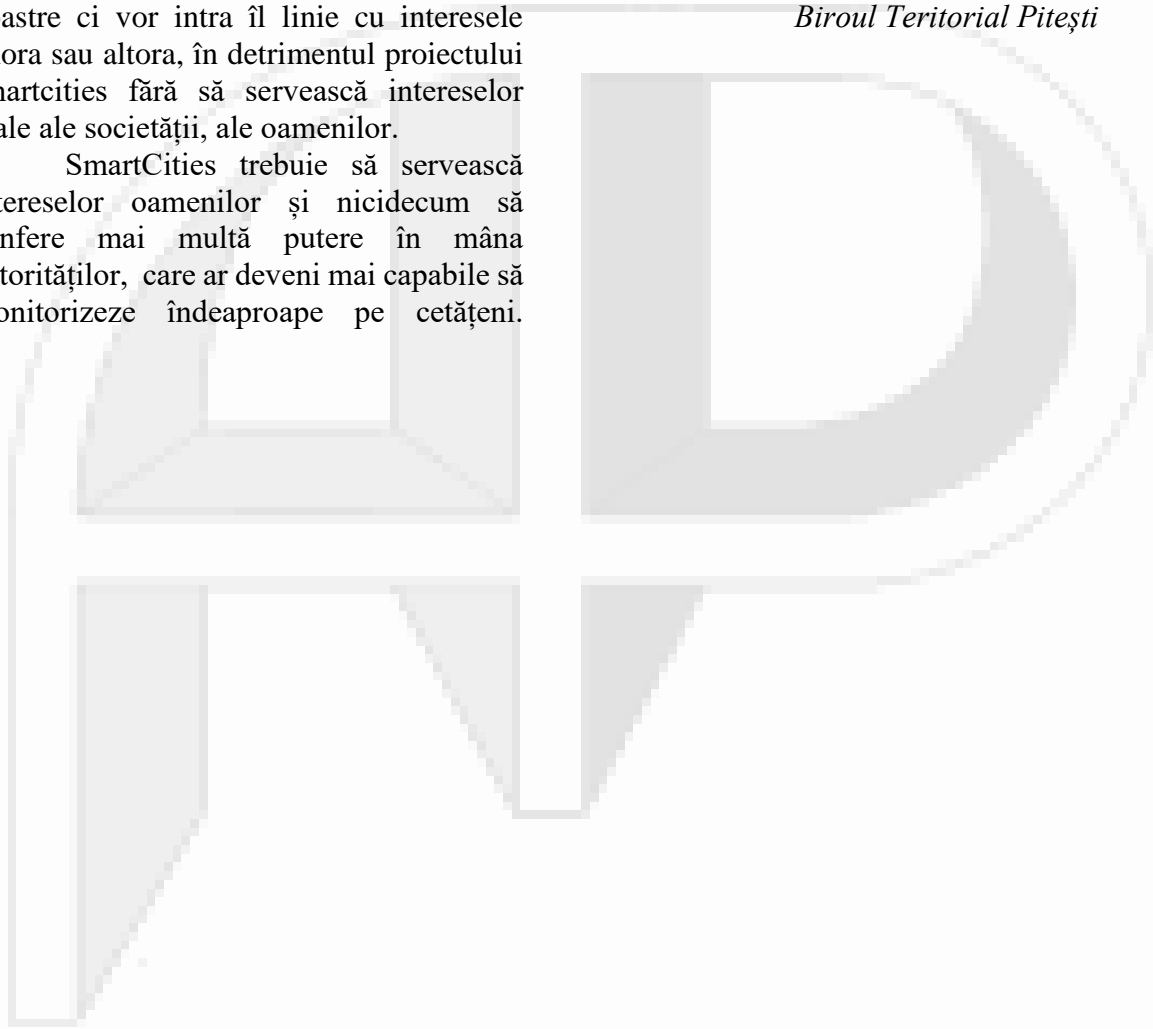
implementare? Comunitatea smart nu se realizează și nu se reduce la achiziționarea de produse inovatoare. Este nevoie de mult mai mult. Cei trei actori – autoritățile locale, companiile implicate în guvernarea corporativă și cetățenii trebuie să găsească mijloace de a lucra împreună, pentru identificarea celor mai bune soluții inovatoare, care pot fi deopotrivă de utile tuturor. Dacă statul nu va fi partener cu cetățenii și companiile de profil, soluțiile obținute și/sau achiziționate nu vor fi compatibile cu drepturile și libertățile noastre ci vor intra în linie cu interesele unora sau altora, în detrimentul proiectului smartcities fără să servească intereselor reale ale societății, ale oamenilor.

SmartCities trebuie să servească intereselor oamenilor și nicidecum să confere mai multă putere în mâna autorităților, care ar deveni mai capabile să monitorizeze îndeaproape pe cetățeni.

SmartCities este pentru cetățeni și nu împotriva lor! Trebuie să fim împreună pentru dezvoltarea civilă a acestui concept și pentru garantarea drepturilor și libertăților cetățenești la punerea lui în aplicare.

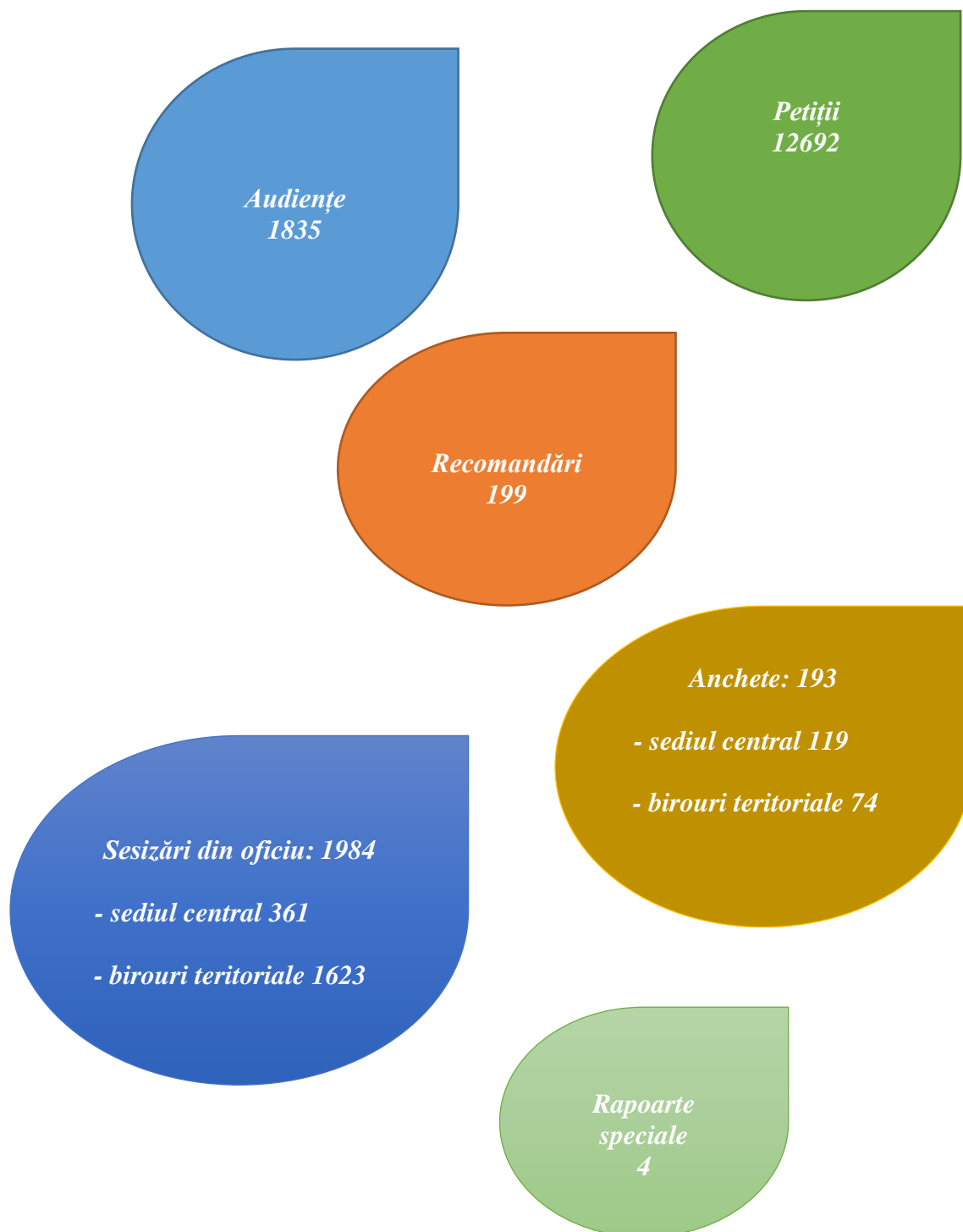
Este instrumentul prin care orașele pot și trebuie să învețe unele de la altele. Este nevoie ca autoritățile locale să identifice soluții legale iar statul să asigure suportul legislativ și competițional.

*Mihaela Stănciulescu, consilier
Biroul Teritorial Pitești*

Anul 2021 pe scurt

Statistic, activitatea instituției Avocatul Poporului, în anul 2021, se prezintă astfel:

*Puncte de vedere
trimise Curții
Constituționale*
3

*Obiecții de
neconstituționalitate*
1

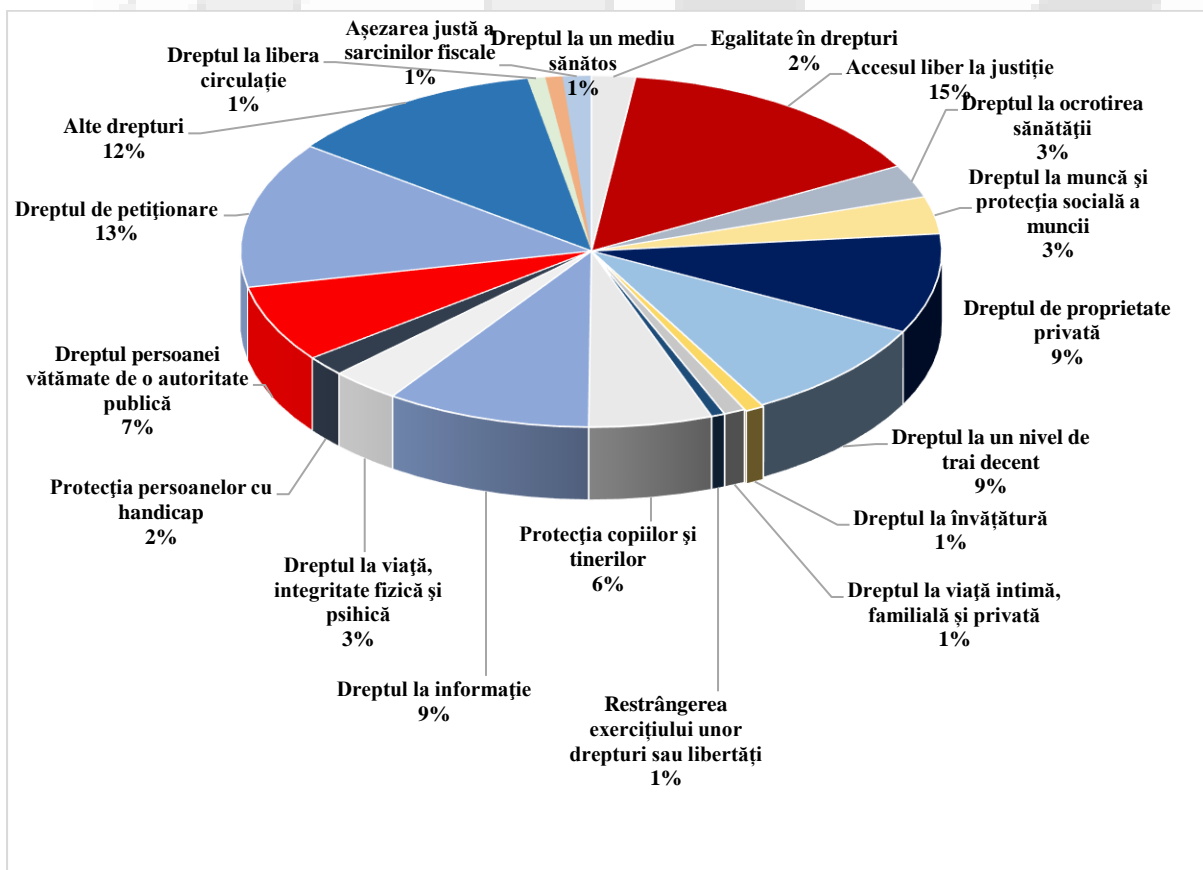
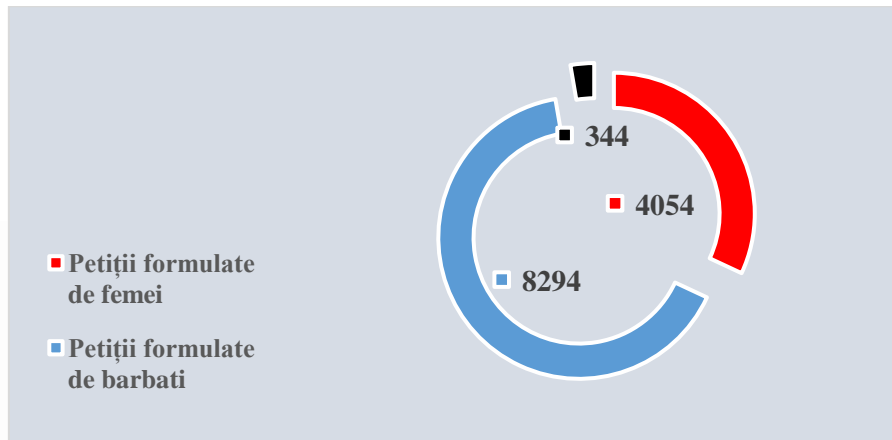
*Ațiuni în
contencios
administrativ*
4

*Recursuri în
interesul legii*
2

Vizite MNP
79

PETIȚIILE ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE

Nr. crt.	Drepturi constituționale	Nr. petiții
1.	Egalitatea în drepturi (art. 16)	256
2.	Dreptul de azil, extrădare, expulzare (art. 19)	3
3.	Accesul liber la justiție (art. 21)	1896
4.	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22)	403
5.	Libertatea individuală (art. 23)	5
6.	Dreptul la apărare (art. 24)	9
7.	Dreptul la libera circulație (art. 25)	105
8.	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	126
9.	Inviolabilitatea domiciliului (art. 27)	1
10.	Secretul corespondenței (art. 28)	1
11.	Libertatea conștiinței (art. 29)	1
12.	Libertatea de exprimare (art. 30)	16
13.	Dreptul la informație (art. 31)	1199
14.	Dreptul la învățătură (art. 32)	112
15.	Accesul la cultură (art. 33)	5
16.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	386
17.	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	99
18.	Dreptul de vot (art. 36)	10
19.	Dreptul de a fi ales (art. 37)	12
20.	Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	1
21.	Libertatea întrunirilor (art. 39)	3
22.	Dreptul la asociere (art. 40)	2
23.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	436
24.	Dreptul de proprietate privată (art. 44)	1136
25.	Libertatea economică (art. 45)	12
26.	Dreptul la moștenire (art. 46)	12
27.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	1185
28.	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	5
29.	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	722
30.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	235
31.	Dreptul de petiționare (art. 51)	1712
32.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	899
33.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53)	80
34.	Așezarea justă a sarcinilor fiscale (art. 56)	168
35.	Dreptul la un proces echitabil (art. 6 din CEDO)	22
36.	Alte drepturi	1417
	TOTAL GENERAL:	12692

FIȘE DE CAZ

- cazuri soluționate prin intervenția
Avocatului Poporului -

Dosar nr. 38/2021 Petentul ne-a solicitat să intervenim pe lângă Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Iași, cu privire la nesoluționarea în termen legal a cererii depuse în data de 9.11.2020, în baza art. 5 pct.7 din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat având calitate de fiu moștenitor.

Urmare demersului întreprins, prin decizia directorului executiv, s-a dispus admiterea cererii de acordare a drepturilor prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, republicat și i s-au stabilit drepturile începând cu data de 1.02.2021. În termen de 10 zile de la soluționarea cererii, aceasta a fost comunicată Casei Județene de Pensii Iași împreună cu decizia de admitere, în vederea acordării drepturilor cuvenite.

Dosar nr. 47/2021 Petentul ne-a solicitat să intervenim pe lângă Ministerul Afacerilor Interne, întrucât considera că prevederile Ordinului nr. 97/2017 privind *procedura și condițiile tehnice în care se realizează și se stochează înregistrările examenului de obținere a permisului de conducere și măsurile pentru protejarea acestora și a datelor cu caracter personal care reglementează înregistrarea probei practice a examenului auto și îngrădirea accesului la filmarea traseului persoanei examinate, vin în contradicție cu egalitatea în drepturi și accesul la informațiile care privesc datele cu caracter personal și informațiile publice.*

Urmare demersului întreprins, Ministerul Afacerilor Interne ne-a comunicat următoarele:

Procesul de elaborare a Ordinului nr. 97/2017 a avut în vedere asigurarea condițiilor de transparență și legalitate în ceea ce privește desfășurarea probelor (teoretică și practică) necesare obținerii permisului de conducere.

La momentul elaborării prevederilor art. 15 alin. (1) din ordinul precizat, au fost avute în vedere dispozițiile art. 12 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, precum și principiile ce reies din Decizia nr. 37/20153 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că „în cazul cererilor de liber acces la informații de interes public, întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 544/2001, atunci când informațiile de interes public și informațiile cu privire la datele cu caracter personal sunt prezente în cuprinsul aceluiași document, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informațiilor accesul la informațiile de interes public se realizează prin anonimizarea informațiilor cu privire la datele cu caracter personal”.

În acest sens, ni se precizează că în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016, datele cu caracter personal reprezintă orice informații privind o persoană fizică identificată sau identificabilă (*persoana vizată*). O persoană fizică identificabilă este o persoană care poate fi identificată direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online sau unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale.

Tot la art. 4 din Regulamentul (UE) 2016/679, legiuitorul european definește

prelucrarea datelor cu caracter personal ca fiind *orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau asupra seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea*, iar partea terță ca fiind *o persoană fizică sau juridică, autoritate publică, agenție sau organism, altul decât persoana vizată, operatorul, persoana împuternicită de operator și persoanele care, sub directa autoritate a operatorului sau a persoanei împuternicite de operator, sunt autorizate să prelucreze date cu caracter personal*.

De asemenea, conform art. 2 lit. b) din Legea nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, *prin informație de interes public se înțelege orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației*, iar potrivit lit. c) a aceluiași articol *prin informație cu privire la datele personale se înțelege orice informație privind o persoană fizică identificată sau identificabilă*.

Protecția datelor cu caracter personal se aplică persoanelor care susțin examenul, examinatorului, dar și altor persoane (pietoni sau celelalte categorii de participanți la trafic) care ar putea fi înregistrate de sistemul de supraveghere audio-video.

În acest sens, pentru a fi în măsură ca operatorii să respecte simultan prevederile Legii nr. 544/2001, ale Regulamentului (UE) 2016/679, precum și Decizia nr. 37/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la nivelul acestora ar trebui înființate compartimente specializate de editare audio-video, având în vedere că aceștia ar fi obligați să implementeze

măsurile organizatorice și tehnice astfel încât să asigure securitatea datelor prelucrate. În atare context, la momentul formulării unei solicitări venite din partea unei persoane care susține examenul, înregistrarea audio-video cu examenul susținut de aceasta ar trebui să fie pusă la dispoziție prin blurarea tuturor imaginilor persoanelor care se regăsesc în înregistrare, mai puțin cele ale persoanei examinate.

Totodată, a fost luat în calcul faptul că în situația dată, intervenția în scopul anonimizării datelor cu caracter personal presupune mascarea tuturor categoriilor de date (imagine și voce), situație care lipsește de substanță înregistrarea audio-video în sine, făcând-o să nu mai corespundă eventualelor interese ale persoanei solicitante.

Legea nr. 544/2001 stabilește că informațiile cu privire la datele personale ale cetățeanului pot deveni informații de interes public numai în măsura în care afectează capacitatea de exercitare a unei funcții publice. Acest considerent trebuie avut în vedere în ceea ce privește imaginea sau vocea examinatorului, respectiv a angajatului Ministerului Afacerilor Interne.

În acest context, Ministerul Afacerilor Interne a precizat că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la respectarea vieții private și de familie, nu este întotdeauna posibil să se facă o diferențiere netă între activitățile individului, care fac parte din viața sa profesională și acelea care nu intră în această categorie și că protecția oferită de acest articol ar fi diminuată în mod inacceptabil dacă folosirea de tehnici științifice moderne ar fi permisă cu orice preț și fără realizarea unui echilibru între beneficiile folosirii extensive a acestor tehnici și interesele importante legate de viața privată (*Cauza S. și M. Marper contra Regatului Unit, 4 decembrie 2008*).

În situația evaluată, dispozițiile art. 14 alin. (1) din Legea nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt incidente, având în vedere faptul că

prin Decizia nr. 1189/2008, Curtea Constituțională a deslușit înțelesul verbului „a afecta”, stabilind că acesta „(...) este susceptibil de interpretări diferite, așa cum rezultă din unele dicționare. Din punctul de vedere al Curții, aceasta urmează să rețină numai sensul juridic al noțiunii, sub diferite nuanțe, cum ar fi: „a suprima”, „a aduce atingere”, „a prejudicia”, „a vătăma”, „a leza”, „a antrena consecințe negative” (...).”

Potrivit considerentului nr. 49 din hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în cauza C-28/08 P10, legislația referitoare la liberul acces la informațiile de interes public „urmărește să asigure cea mai mare transparență posibilă procesului decizional al autorităților publice, precum și informațiilor pe care se întemeiază deciziile acestora”. Totodată, „(...) urmărește, (...) să faciliteze la maximum exercitarea dreptului de acces la documente, precum și să promoveze bunele practici administrative”. De asemenea, Curtea a statuat că legislația privind protecția datelor cu caracter personal „(...) urmărește să asigure protecția drepturilor și a libertăților fundamentale ale persoanelor fizice, în special a dreptului la viață privată, în cadrul prelucrării datelor cu caracter personal”.

Urmărind raționamentul CJUE, având în vedere, în special, considerentul nr. 63 din hotărârea de referință, în situația de față, în cazul în care o cerere întemeiată pe Legea nr. 544/2001 privește obținerea accesului la date cu caracter personal, dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/679 devin integral aplicabile.

În ceea ce privește dreptul de acces al persoanei vizate la propriile date cu caracter personal, evidențiem faptul că, în conformitate cu art. 15 alin. (4) din Regulamentul (UE) 2016/679, dreptul persoanei vizate de a avea acces la datele sale cu caracter personal nu trebuie să contravină drepturilor și libertăților altor persoane.

Cu alte cuvinte, o persoană examinată în procedura reglementată prin Ordinul nr. 97/2017, nemulțumită rezultatul

examinării sau orice alt aspect legat de modalitatea de examinare, are deschisă cale contestării la instanța de judecată, ocazie cu care va avea acces la informații.

Dosar nr. 332/2021 Petentul își exprima nemulțumirea generată de comunicarea de către Direcția Generală Economică și Finanțe Publice Locale din cadrul Primăriei Municipiului Iași a somației și a titlului executoriu pentru plata sumei de 5.000 lei, reprezentând amenzi secții de poliție, conform procesului-verbal de constatare a contravenției.

Urmare demersurilor întreprinse, Primăria Municipiului Iași ne-a comunicat că potrivit art. 32 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, organul fiscal a procedat la suspendarea executării silite a amenzii stabilite prin procesul-verbal de constatare a contravenției până la soluționarea cauzei civile, întrucât a fost formulată plângere contravențională, iar petentul a fost înștiințat cu privire la măsura suspendării executării silite pentru amenda contravențională.

Dosar nr. 722/2021 Petenta își exprima nemulțumirea legată de faptul că deși a depus două cereri la Asociația de Proprietari Bularga 12 A, precum și la S.C. Termoservice S.A Iași, în vederea radierii de pe listele de plată a sumei de 2.889,58 lei reprezentând debit și a sumei de 3.433,86 lei cu titlu de penalități conform unei sentințe civile definitive, aceste sume nu au fost operate din listele de plată.

Față de aspectele sesizate, Biroul teritorial Iași al instituției Avocatul Poporului s-a adresat Primăriei Municipiului Iași - Direcția Fond Locativ și S.C. Termoservice S.A. Iași.

Urmare demersurilor întreprinse, ne-a fost comunicat faptul că începând cu luna noiembrie 2020, Asociația de Proprietari Bularga 12 A nu are organe statutare de conducere care să valideze operațiunile financiar-contabile necesare în vederea ducerii la îndeplinire a obligațiilor stabilite de către instanța de judecată.

S.C. Termo-Service S.A. în calitate de administrator al condominiilor nu se substituie organelor de conducere ale Asociației și nici nu se subrogă în drepturile și obligațiile acesteia, aspectele semnalate vizând strict atribuțiile specifice membrilor Comitetului Executiv.

Având în vedere aspectele comunicate, ne-am adresat Primăriei Municipiului Iași, care ne-a subliniat că demisia membrilor comitetului executiv operează de drept de la data alegerii unei structuri organizatorice, prin adunarea generală. Având în vedere demisia președintelui asociației exprimată în scris, către comitetul executiv din data de 23.10.2020, prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 196/2018 privind obligația comitetului executiv de a convoca adunarea generală pentru alegerea unui nou președinte, condițiile impuse de comitetul situații de urgență la nivel național privind adunările de persoane, aplicabile de la 01.06.2021, Serviciul Asociații de Proprietari a trasat măsura convocării și organizării adunării generale de către comitetul executiv, termen -15.07.2021.

În caz de neconformare, după această dată, Serviciul Asociații Proprietari va dispune măsura sancționării contravenționale a președintelui asociației de proprietari și a comitetului executiv pentru nerespectarea atribuțiilor legale.

Dosar nr. 369/2021 Petenta relatează că prin Ordinul Președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie a fost aprobată cererea de redobândire a cetățeniei române, iar potrivit art. 20 alin. (2) din Legea nr. 21/1991, în termen de 6 luni de la data comunicării ordinului trebuia să depună jurământul de credință față de România.

Începând cu luna noiembrie 2020, petenta a solicitat programarea în vederea depunerii jurământului la sediul Autorității Naționale pentru Cetățenie, fără a obține niciun rezultat.

Urmare demersului întreprins, Autoritatea Națională pentru Cetățenie ne-a comunicat că cererea de redobândire a

cetățeniei române, a fost aprobată prin ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie, cu menținerea domiciliului în străinătate, motiv pentru care este necesar ca petenta să obțină acordul șefului misiunii diplomatice din Republica Moldova, unde domiciliază, sau să depună o declarație notarială din care să rezulte că își stabilește domiciliul în România.

Ulterior, Autoritatea Națională pentru Cetățenie ne-a comunicat că a fost solicitat de această instituție acordul misiunii diplomatice din Republica Moldova, urmând ca după transmiterea acestuia, petenta să fie programată pentru depunerea jurământului de credință față de România.

Dosar nr. 388/2021 - Sesizare din oficiu pe baza articolului *Pacienți lăsați să aștepte ore în șir la ușa unui cabinet din Focșani. Medicul, de negăsit.*

S-au efectuat demersuri către Spitalul Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani. În conținutul adresei de răspuns se menționează: programul cabinetului *Explorări funcționale* din cadrul ambulatoriului unității medicale, modul în care se fac programările pentru consultații și faptul că nu au fost înregistrate reclamații privind nerespectarea programului.

În ceea ce privește situația descrisă în presă (lipsa medicului de la program), aceasta este prezentată ca fiind una despre care medicul specialist explorări funcționale a informat telefonic conducerea, comunicând că va întârzia, deoarece trebuia să meargă cu soțul în vederea internării pentru o intervenție chirurgicală.

În conținutul adresei de răspuns nu există nicio referire privind modul în care au fost informați pacienții despre apariția acestei întârzieri în programul medicului.

Față de cele prezentate, s-a emis **Recomandarea nr. 147/2021** adresată managerului Spitalului Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani, care a vizat

dispunerea unor măsuri pentru informarea pacienților cu privire la situațiile în care medicii nu pot respecta programul de lucru.

Ca rezultat al recomandării, conducătorul unității medicale ne-a transmis că medicilor din ambulatoriul de specialitate li s-a comunicat că, în situațiile excepționale în care sunt nevoiți să lipsească un anumit interval de timp din cabinet, au obligația să anunțe în prealabil conducerea spitalului (manager și director medical) și să afișeze pe ușa cabinetului, sub semnătură, intervalul de timp în care vor lipsi. Nerespectarea celor dispuse constituie abatere disciplinară și va fi sancționată potrivit legii.

Dosar nr. 345/2021 Petenta a reclamat încadrarea eronată pentru indemnizația cuvenită conform prevederilor Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, de către AJPIS Brăila, indemnizație solicitată în calitate de moștenitoare a mamei sale.

Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Brăila a decis acordarea dreptului cuvenit pentru perioada în care persecutatul politic a avut stabilit domiciliu obligatoriu (potrivit art. 1 alin. (1), lit. d), deși Ministerul Justiției atesta că mama petentei „... a fost dislocată împreună cu părinții ... și i s-a stabilit domiciliu obligatoriu în...”, mențiune ce impunea aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (1), lit. e) din actul normativ.

Au fost întreprinse demersuri la Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Brăila pentru verificarea celor reclamate de petentă, reanalizarea solicitării, precum și emiterea unei decizii care să respecte legislația în vigoare. În cadrul demersului efectuat au fost avute în vedere și dispozițiile Deciziei nr. 8/2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție privind examinarea recursurilor în interesul legii declarate de procurorul general al

Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Avocatul Poporului privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. d) și e) raportat la art. 4 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, de a cumula indemnizația pentru perioada de strămutare cu cea prevăzută pentru perioada de domiciliu forțat, atunci când aceste perioade au coincis. În temeiul acestei decizii obligatorii, *atunci când perioada de strămutare coincide cu perioada de domiciliu obligatoriu, persoana îndreptățită poate beneficia de o singură indemnizație prevăzută de lege, respectiv cea pentru perioada de strămutare (Măsura administrativă a dislocării forțate (strămutării) presupunea, mai întâi, mutarea persoanei din localitatea de domiciliu într-o altă localitate, iar apoi obligarea persoanei de a nu părăsi acea localitate unde a fost strămutată. Chiar dacă măsura strămutării era însoțită de măsura domiciliului obligatoriu, aceasta din urmă nu era una distinctă, ci era o măsură care o însoțea pe cea a strămutării, fiind complementară acesteia).*

Ca rezultat, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Brăila a transmis copia documentului prin care a fost revizuită decizia inițială, reținând că mama petentei nu a avut doar domiciliu forțat, ci a fost strămutată, fapt ce îi dă dreptul la 50% din indemnizația de care ar fi beneficiat în această calitate, cu începere de la data depunerii cererii, adică 01.11.2020.

Dosar nr. 131/2021 Petentul a reclamat că este nemulțumit de răspunsul primit de la Primăria Municipiului Galați la cererea de înscriere în audiență la viceprimar. I s-a comunicat că „*din cauza riscului crescut de infectare cu virusul COVID-19, audiențele sunt suspendate*”. Petentul a susținut că nu există nicio informare în acest sens la sediul instituției sau pe site-ul acesteia.

Biroul Teritorial Galați s-a adresat Primarului Municipiului Galați pentru a

dispune verificarea celor reclamate de petent și a comunica dacă audiențele la primar și viceprimari sunt suspendate, actul administrativ care stabilește acest lucru, precum și perioada pentru care se aplică o asemenea reglementare.

Primăria Municipiului Galați a transmis că nu există nicio dispoziție în sensul suspendării audiențelor la primar și viceprimari, însă, având în vedere starea de alertă și necesitatea prevenirii riscului de infectare cu virusul SARS-CoV-2, în această perioadă nu au fost programate audiențe la conducerea instituției. De asemenea, ni s-a adus la cunoștință faptul că relațiile solicitate au fost comunicate petentului în cadrul audiențelor avute la Direcția Patrimoniu și la Serviciul Juridic și Legalitate.

În același răspuns s-a precizat faptul că petentul a fost programat pentru audiență la viceprimar în perioada imediat următoare.

Dosar nr. 172/2021 Petentul și-a exprimat nemulțumirea că prin decizia Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Galați s-a stabilit dreptul la alocația de stat pentru copilul său începând cu o dată care depășea cu mult data nașterii copilului și data înregistrării nașterii acestuia. Acesta a contestat decizia menționată, însă solicitarea i-a fost respinsă.

Analizând actele anexate la petiție și legislația aplicabilă cazului, am constatat necesitatea clarificării unor aspecte privind interpretarea actelor normative incidente în soluționarea petiției. Astfel, potrivit art. 6 din Legea nr. 61/1993, republicată, *Dreptul la alocația de stat pentru copii se stabilește începând cu luna următoare celei în care s-a născut copilul, iar plata drepturilor se face începând cu luna următoare depunerii cererii. În cazul în care cererea este înregistrată ulterior lunii în care s-a născut copilul, plata alocației de stat pentru copii se poate face și pentru perioadele anterioare, dar nu mai mult de 12 luni.*

În speță, înregistrarea nașterii copilului în România a avut loc la o dată

ulterioară lunii în care s-a născut copilul, iar certificatul de naștere a fost eliberat de autoritățile române după o perioadă destul de mare, datorită închiderii granițelor de stat în contextul pandemiei. Însă acest lucru nu trebuia să afecteze dreptul copilului la alocația de stat, deoarece nașterea copilului este un fapt juridic generator de drepturi și obligații, și nu eliberarea unui înscris care dovedește acest fapt.

Biroul Teritorial Galați a solicitat AJPIS reverificarea celor reclamate de către petent, astfel încât dreptul copilului de a beneficia de alocația de stat să fie respectat. Ca rezultat al acestui demers, AJPIS ne-a transmis faptul că a fost reevaluată contestația petentului și a fost admisă parțial, în sensul de a acorda alocația de stat pentru copil de la data înregistrării nașterii copilului în România, nu de la data eliberării certificatului de naștere către părinți.

Dosar nr. 307/2021- Sesizare din oficiu privind acte de violență între elevi la un colegiu din județul Galați.

Au fost solicitate informații Inspectoratului Școlar Județean Galați (pentru a afla dacă situația care a fost prezentată în spațiul public este cercetată, care au fost măsurile ce au fost propuse după efectuarea cercetării, și dacă atribuțiile prevăzute în Ordinul nr. 4343/2020 au fost realizate) și unității de învățământ, pentru a afla dacă are aprobată propria strategie de asigurare și de menținere a unui climat social adecvat educației de calitate (art. 4 alin. (1) din Ordinul nr. 4343/2020) și are creat un grup de acțiune antibullying cu rol de prevenire, identificare și soluționare a faptelor de bullying, comise între elevi, prin acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice. De asemenea, era necesar să aflăm dacă unitatea de învățământ a solicitat sprijinul unui psiholog în acest caz și dacă acei minori au fost incluși într-un program de consiliere psihologică.

Inspectoratul Școlar Județean Galați ne-a transmis că imediat după incident, au fost purtate discuții cu părinții elevilor implicați, s-a recomandat consilierea psihologică a celor trei elevi menționați și s-a procedat la aplicarea sancțiunii „*mustrare*” pentru toți. În ceea ce privește atribuțiile prevăzute de Ordinul nr. 4343/2020, au fost derulate la Casa Corpului Didactic Galați următoarele cursuri: *Educație parentală, Modalități de combatere a violenței în mediul școlar, Legislație și deontologie în învățământ și Transparență și etică în sistemul educațional.*

Colegiul ne-a comunicat faptul că minorii implicați în conflict au fost incluși într-un program de consiliere psihologică, unitatea de învățământ dispunând de psiholog școlar. În ceea ce privește grupul de acțiune antibullying, acesta va fi creat începând cu anul școlar 2021-2022.

Având în vedere cele prezentate, a fost aprobată propunerea de continuare a demersurilor în acest dosar, prin revenirea cu o adresă către colegiu la începerea noului an școlar, pentru a obține confirmarea înființării grupului de acțiune antibullying. După primirea adresei noastre, colegiul a transmis următoarele documente:

- Decizia privind constituirea Grupului de acțiune antibullying;
- Programul de prevenire și intervenție pentru anul școlar 2021-2022, intitulat “Prevenirea comportamentelor violente, bullying-ului și cyberbullyingului în mediul școlar”;
- Planul de acțiune antibullying pentru anul școlar 2021-2022.

Dosar nr. 804/2021 - Sesizare din oficiu în urma reportajului *În Cluj, consumatorii de droguri au 10 ani.*

Au fost solicitate informații de la: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Cluj, care realizează activitățile Agenției Naționale Antidrog la nivel județean, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii

Cluj-Napoca – Secția psihiatrie pediatrică, Inspectoratul de Poliție Județean Cluj – Biroul Siguranță Școlară, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Cluj și Instituția Prefectului Județul Cluj.

Analizând informațiile și datele comunicate de autoritățile și instituțiile susmenționate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 156/2021**, către prefectul județului Cluj, cu solicitarea de a dispune:

1. Analizarea, în cadrul Colegiului prefectural, a datelor privind consumul de substanțe interzise în rândul minorilor la nivelul județului Cluj, a nevoilor reale ale acestora, în scopul armonizării activității serviciilor publice deconcentrate și al identificării unor demersuri comune de prevenire și tratament pentru minorii consumatori.

2. Realizarea unei abordări intersectoriale, cu implicarea autorităților/instituțiilor care au subliniat existența unor dificultăți în oferirea de servicii post spitalizare, respectiv de monitorizare a consumatorilor minori, cu referire la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, respectiv Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii Cluj Napoca – secția psihiatrie pediatrică.

Instituția Prefectului Județul Cluj a transmis următoarele:

Recomandarea nr. 156/2021 a fost dezbătută în cadrul ședinței Colegiului prefectural al județului Cluj din data de 26.11.2021. Astfel, reprezentanții instituțiilor cu atribuții în domeniul prevenirii consumului de substanțe interzise în rândul minorilor (respectiv, Inspectoratul de Poliție Județean Cluj, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Cluj, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, Centrul de Resurse pentru Părinți și Copii Cluj), dar și reprezentanții Spitalului Clinic de Urgență pentru Copii Cluj-Napoca au prezentat măsurile și acțiunile desfășurate în scopul combaterii acestui fenomen îngrijorător și tot mai răspândit.

Discuțiile din cadrul ședinței au relevat colaborarea interinstituțională corectă între instituțiile statului cu atribuții în domeniu, dar și nevoia urgentă de înființare a unui centru rezidențial/ de zi destinat minorilor consumatori de droguri, unde aceștia să beneficieze de tratament și monitorizare post externare din clinici. În acest context, prefectul județului Cluj va face demersuri la Primăria Municipiului Cluj-Napoca și la Consiliul Județean Cluj, pentru a identifica posibilitatea înființării acestui centru.

Dosar nr. 1103/2021 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Arestați după ce au tâlhărit un bărbat, pentru a-i fura 50 de lei.*

Au fost solicitate informații de la Primăria comunei Someș-Odorhei, județul Sălaj și Inspectoratul de Poliție Județean Sălaj.

Din datele transmise de Primăria comunei Someș-Odorhei a reieșit că părinții minorului în cauză au o relație de uniune consensuală, locuiesc și se ocupă împreună de creșterea și îngrijirea celor opt copii, dintre care șapte minori, și unul major. Mama a confirmat că la momentul realizării anchetei sociale, doar patru dintre cei șapte copii frecventează cursurile școlare, însă se confruntă cu absenteismul școlar și alte probleme de ordin școlar. Situația familiei se află în atenția Compartimentului de asistență socială, în condițiile în care, pentru unul din minori s-a dispus de două ori măsura supravegherii specializate în sarcina familiei de către Comisia pentru Protecția Copilului Sălaj, fiind cercetat pentru comiterea unor infracțiuni de furt în anii 2019 și 2020, pentru o perioadă de șase luni.

În urma analizei răspunsurilor primite, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 173/2021**, către primarul Comunei Someș-Odorhei, județul Sălaj, având ca obiect:

a) completarea fișei de identificare a riscurilor pentru fiecare minor din familie și, în situația în care în urma completării

fișei de identificare a riscurilor se confirmă existența a cel puțin uneia dintre situațiile prevăzute la art. 5 alin. (1)-(6) din Anexa nr. 2 - Metodologie din 2015 de lucru privind colaborarea dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și serviciile publice de asistență socială și modelul standard al documentelor elaborate de către acestea, întocmirea și aprobarea planului de servicii în termenul legal;

b) implicarea Consiliului Comunitar Consultativ constituit la nivelul comunei Someș-Odorhei în analizarea și identificarea unor soluții, la nivel local, pentru sprijinirea minorilor, monitorizarea eficientă a copiilor și o intervenție promptă, la nevoie.

Autoritatea a confirmat implementarea Recomandării, învederând că s-a completat fișa de identificare a riscurilor nr. 6.216 din 13.12.2021 pentru fiecare minor din familie. De asemenea, au fost întocmite planurile de servicii în vederea prevenirii separării copiilor de familia naturală, conform prevederilor Legii nr. 272/2004, pentru fiecare minor.

Consiliul Comunitar Consultativ a luat act de recomandarea Avocatului Poporului, s-a implicat în găsirea soluțiilor și este disponibil pentru o intervenție promptă în caz de nevoie.

Măsurile recomandate de Avocatul Poporului au fost însușite de autoritățile locale, iar monitorizarea îndeplinirii obiectivelor prevăzute în planurile de servicii se va realiza pe o perioadă de șase luni.

Dosar nr. 346/2021 - Sesizare din oficiu în urma articolului *Incident șocant la școala din Repedea! Băiețel de 7 ani lovit de tatăl unei colege în timpul orei, sub privirile îngrozite ale învățătoarei.*

Au fost solicitate informații cu privire la demersurile efectuate în acest caz de către Liceul Tehnologic Repedea, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, Inspectoratul de Poliție Județean Maramureș și Primăria comunei Repedea.

Primăria comunei Repedea a arătat că reprezentanții autorității locale s-au deplasat la Liceul Tehnologic Repedea, unde s-a petrecut incidentul, și la domiciliul celor două familii. Au fost întocmite anchetele sociale, anexate răspunsului împreună cu rapoartele de monitorizare din data de 25.03.2021.

Cele două familii nu au fost monitorizate anterior incidentului, nefiind într-o situație de risc. Pentru minori și familiile lor s-a întocmit un plan de monitorizare lunară sau de câte ori este necesar prin vizite la domiciliu.

Combaterea violenței împotriva copiilor la nivel de comună se face prin monitorizarea acestora la domiciliu și raportarea trimestrială a situațiilor către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș.

Inspectoratul de Poliție Județean Maramureș - Secția 4 Poliție Rurală Leordina a învederat că, la data de 08.03.2021, la Postul de Poliție Repedea, s-a prezentat reprezentatul legal al minorului care a fost victima unei agresiuni la Liceul Tehnologic Repedea, unde a depus o plângere cu privire la acest aspect. În cauză a fost întocmit un dosar penal, înregistrat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Vișeu de Sus, în care se efectuează cercetări privind săvârșirea infracțiunii de lovire sau alte violențe, urmând să fie propusă soluție legală prin unitatea de parchet.

Liceul Tehnologic Repedea a comunicat un punct de vedere detaliat din care rezultă împrejurările în care a avut loc incidentul, faptul că suspiciunea de bullying nu s-a confirmat, iar la nivelul unității de învățământ există Procedura operațională *Măsuri de organizare a activității în condiții de siguranță epidemiologică pentru prevenirea îmbolnăvirilor cu virusul SARS-CoV-2, începând cu semestrul II al anului școlar 2020-2021* și Regulamentul de acces al persoanelor în unitatea de învățământ.

Paza pe timpul orelor de curs este asigurată de îngrijitori, fochist și șofer. La Liceul Tehnologic Repedea există 3 (trei)

căi de acces în unitatea școlară, iar cetățeanul a intrat în incinta unității prin poarta de lângă magazinul ABC, traversând curtea școlii a intrat direct în corpul B, unde își desfășoară activitatea clasele I-IV, care la ora respectivă nu era păzită de nimeni deoarece unitatea școlară nu are paznic sau portar.

În urma incidentului au fost finalizate lucrările de închidere cu garduri și porți adecvate a spațiului școlar, s-a încheiat un contract cu o firmă de specialitate pentru montarea în corpul A de clădire a unui cititor de cartelă acces în unitate, a fost reactualizat programul de acces a publicului în unitatea școlară (părinții au acces în zilele lucrătoare, de luni până vineri, în intervalul orar 13.30-16.00), a fost întocmită o analiză de risc la securitate fizică la toate structurile arondate. La nivel de unitate școlară, în parteneriat cu CJRAE Maramureș, se desfășoară Proiectul educațional „Bullying-ul, un fenomen de amploare în context pandemic”.

Pentru cei doi elevi și părinții acestora a fost întocmit un plan de consiliere psihologică de către consilierul școlar, care se desfășoară săptămânal în cadrul unității școlare, individual și consilierea colectivă a elevilor clasei I.

Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, a deschis o anchetă în acest caz, iar inspectorul școlar a formulat o serie de recomandări, pentru evitarea pe viitor a unor situații similare. Conducerea Liceului Tehnologic Repedea a sesizat prompt șeful de post din Repedea, cu privire la incidentul care a avut loc. Consilierul școlar din unitatea de învățământ a întocmit un plan de consiliere psihologică, atât pentru cei doi elevi, cât și pentru părinții acestora, suspiciunea de bullying nu s-a confirmat.

Pentru protejarea elevilor și a cadrele didactice față de astfel de comportamente, unitatea de învățământ a încheiat și un acord de parteneriat cu Secția 4 de Poliție Rurală Leordina, iar Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a aprobat înființarea un post de paznic.

Dosar nr. 540/2021 Petenta a sesizat Biroul Teritorial Craiova în legătură cu posibila încălcare a art. 6 din CEDO și art. 51 din Constituție, de către Primăria Municipiului Târgu Jiu. Astfel, aceasta a solicitat instituției în cauză, în scris, punerea în executare a unei hotărâri judecătorești, definitive, pronunțată de către Judecătoria Târgu Jiu, privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra unui teren moștenit de la tatăl său. Petenta susținea că nu a primit niciun răspuns în legătură cu cererea sa.

Ca urmare a demersului efectuat, Primăria Municipiului Târgu Jiu ne-a comunicat faptul că a fost întocmit procesul-verbal de punere în posesie a petentei cu terenul în cauză, de către Comisia Locală de fond funciar Târgu Jiu, în vederea emiterii titlului de proprietate pe numele acesteia.

Dosar nr. 241/2021 - Sesizare din oficiu în urma unui articol, conform căruia o femeie din județul Mehedinți a fost plimbată între centrele de vaccinare, la distanțe considerabile, deoarece comunicarea între centrele respective a fost deficitară.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Direcția de Sănătate Publică Mehedinți, ne-a comunicat următoarele:

- din informațiile deținute la nivelul DSP Mehedinți a reieșit că în data de 16.03.2021, persoana în cauză și o altă persoană erau programate pentru inocularea celei de-a doua doze de vaccin Moderna, la centrul de vaccinare din incinta Sălii de Sport din Baia de Aramă, județul Mehedinți;

- în data de 16.03.2021, la acest centru de vaccinare au fost programate doar două persoane, iar după această dată nu au mai fost înregistrate programări la vaccinare cu ser Moderna. Analizând această situație, medicul coordonator din cadrul DSP Mehedinți-Serviciul Supravegherea și Controlul Bolilor Transmisibile, împreună cu coordonatorul centrului de vaccinare, pentru a evita

pierderea a opt doze de vaccin, au luat decizia redistribuirii celor două persoane către alte două centre de vaccinare de pe raza județului Mehedinți, respectiv o persoană către centrul de vaccinare de la Stadionul Municipal din Drobeta Turnu Severin și o persoană către centrul din incinta Sălii de sport din Strehaia, județul Mehedinți. Această măsură a fost luată pentru a gestiona judicios dozele de vaccin, cele două centre având fiecare câte o doză de vaccin disponibilă;

- măsura dispusă a fost comunicată telefonic celor doi pacienți și celor două centre de vaccinare pe grupul de comunicare, dar, dintr-o eroare care a ținut de comunicarea dintre centre și de disfuncționalități ale aplicației electronice, la centrul din Strehaia persoana în cauză nu a putut fi vaccinată în ziua respectivă;

- prin grija Serviciului de Supraveghere și Controlul Bolilor Transmisibile din cadrul DSP Mehedinți, persoana a fost reprogramată la centrul de vaccinare din incinta Stadionului municipal Drobeta Turnu Severin în data de 19.03.2021, astfel vaccinarea cu a doua doză s-a efectuat în interiorul termenului de 35 de zile de la doza întâi, astfel cum este recomandat de producătorul serului;

- la nivelul DSP Mehedinți nu s-a înregistrat nicio plângere din partea pacientei, dar s-a demarat o anchetă în urma căreia s-au constatat aspectele anterior expuse și s-a dispus îmbunătățirea comunicării dintre centrele de vaccinare.

Având în vedere aspectele anterior expuse, s-a menținut monitorizarea situației respective, dar nu s-a mai constatat semnalarea de disfuncționalități în procesul de vaccinare, aceasta efectuându-se fără programare prealabilă.

Implicarea Avocatului Poporului în manifestări internaționale și interne, în anul 2021

Pe *plan extern*, și în anul 2021, o mare parte din evenimentele organizate pe plan internațional au fost mutate în sistem online. Reprezentanții instituției Avocatul Poporului au participat la reuniuni internaționale, organizate de: Institutul European al Ombudsmanului, Institutul Internațional al Ombudsmanului, Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, Consiliul European, Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliului European, alte instituții europene cu care colaborăm.

- reuniunea online a Ombudsmanilor din țările balcanice, organizată de Ombudsmanul din Turcia;

- discuțiile bilaterale online, cu experții Comisiei Europene, pe marginea noului Mecanism European privind Statul de Drept;

- webinarul internațional privind *Rezoluția ONU Rolul instituțiilor Ombudsmanului și Mediatorului în promovarea și protecția drepturilor omului, buneii guvernări și statului de drept și standardele Consiliului European*, organizat de Instituția Mediatorului Regatului Maroc, Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, Institutul Internațional al Ombudsmanului și Consiliul European;

- reuniunea Regiunii Europene a Institutului Internațional al Ombudsmanului - Adunarea Europeană, organizată de Ombudsmanul Catalan;

- Adunarea generală a Institutului Internațional al Ombudsmanului și a 12-a Conferință Mondială a IOI, organizate online de Ombudsmanul din Irlanda, Peter Tyndall, Președinte IOI;

- webinarul cu tema *Investigații sistemice*, organizat de Institutul Internațional al Ombudsmanului, Centrul de Cercetare al Ombudsmanului African -

AORC și Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Africani;

- Adunarea generală a Institutului European al Ombudsmanului - EOI, care a avut loc la Novi Sad (Voivodina) – Serbia;

- seminarul cu tema *Drepturile Economice, Sociale și Culturale în Republica Moldova: dezvoltarea cadrului metodologic de evaluare și monitorizare*, organizat de Academia de Studii Economice din Republica Moldova;

- webinarul cu tema *Îngrijire instituțională, fonduri UE și lecții învățate în pandemie*, organizat de Rețeaua Europeană a Ombudsmanilor;

- a 13-a Conferință internațională a Instituțiilor Ombudsman pentru Forțele Armate (ICOAF), organizată online de Centrul din Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate și Inspectorul General al Forțelor de Apărare din Australia;

- reuniunea pregătitoare europeană a Adunării generale a Asociației Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni - AOMF;

- conferință anuală ENOC, cu tema *COVID-19 și drepturile copiilor: învățăm pentru viitor*, organizată de Rețeaua Europeană a Ombudsmanilor pentru Copii.

Din manifestările care au avut loc pe *plan intern*, amintim:

- reuniunea Grupului de lucru privind problematica victimelor infracțiunilor, constituit la nivelul Ministerului Justiției;

- întâlnirea Avocatului Poporului cu președintele Consiliului de Monitorizare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități;

- întâlnirea Avocatului Poporului cu reprezentanții Asociației Elevilor Constanța;

- evenimentul cu tema *Importanța comunicării medic-pacient și malpraxisul medical*, organizat de către Sindicatul Medicilor Promedica și Alianța Medicilor din România;

- întrevederea Avocatului Poporului cu președintele Consiliului Economic și Social;

- masa rotundă cu tema *Combaterea discriminării în clasă - ghid pentru profesori*, organizată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Institutul pentru Politici Publice București;

- sesiunea de consultare a Comitetului Interministerial pentru Asigurarea Implementării Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, organizată de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții.

În vederea eficientizării activității și pentru a consolida relațiile cu autoritățile publice dispuse să colaboreze cu Avocatul Poporului în interesul cetățenilor, pentru apărarea drepturilor și libertăților acestora, au fost încheiate acorduri de colaborare:

Avocatul Poporului și Asociația ACCEPT au încheiat un Acord de colaborare, având ca scop cooperarea cu privire la identificarea și agrearea modalităților de realizare a acțiunilor comune pentru punerea în aplicare a activităților aferente proiectului Parteneriat pentru egalitatea persoanelor LGBTI: implementarea jurisprudenței CEDO privind orientarea sexuală și identitatea de gen, care este depus în cadrul Programului „Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor”, apelul de proiecte „Drepturile omului – Implementare la nivel național”.

În cadrul bunelor raporturi de colaborare cu alte instituții, trebuie amintită colaborarea cu Facultatea de Drept din cadrul Universității din București, precum și cea cu Facultatea de Drept din cadrul Universității „Titu Maiorescu” din București, concretizată prin încheierea a două Acorduri de parteneriat privind efectuarea stagiului de practică, între instituția Avocatul Poporului și cele două instituții de învățământ universitar.

*

Începând cu luna martie 2021, pentru a veni în sprijinul studenților care au solicitat efectuarea unor stagii de practică în cadrul instituției Avocatul Poporului, stagiile de practică au fost derulate online, prin intermediul Platformei Zoom:

Astfel, de-a lungul anului au avut loc 5 stagii de practică online, de către 85 de studenți din cadrul Facultății de Drept – Universitatea din București, Facultății de Drept - Universitatea „Titu Maiorescu” din București, Facultății de Drept - Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și Facultății de Drept din cadrul Academiei de Studii Economice